

**UCHWAŁA XI/86/2015
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 30 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bestwina.

Na podstawie art.7 ust.1,art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2015r.poz. 1515) oraz art.17 ust.1., art.18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (t. j. Dz.U. z 2013r. poz. 1232), art. 46 pkt.2 ustawy z dnia 3 października 2008r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zmianami), w związku z „ Programem Oczyszczania Kraju z azbestu na lata 2009-2032” (przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009r.), po zasięgnięciu opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, po udostępnieniu mieszkańcom i stworzeniu możliwości zgłoszenia uwag i wniosków

**Rada Gminy Bestwina
uchwała:**

§ 1. Przyjąć „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bestwina” w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

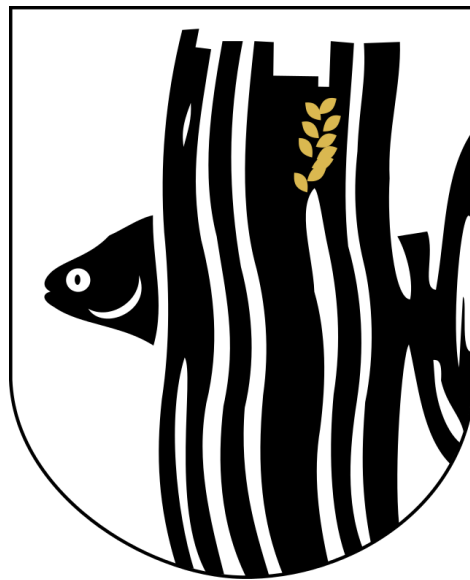
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanlik

Załącznik do Uchwały Nr XI/86/2015
Rady Gminy Bestwina
z dnia 30 listopada 2015 r.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

*Opracowanie Programu:
Agnieszka Chylak*

*EKO – TEAM KONSULTING,
ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała
tel.: 33 486 53 53, fax. 33 486 54 54, kom. 513 100 869*

Bestwina, październik 2015

Osoby i instytucje współpracujące przy opracowaniu niniejszego dokumentu:

1. Bożena Stankiewicz – Urząd Gminy Bestwina,
2. Danuta Komraus - współpraca w trakcie inwentaryzacji

Zdjęcia w opracowaniu: Agnieszka Chylak

Wykonanie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bestwina, wykonanie warstw obrysów oraz opracowanie niniejszego dokumentu zostało dofinansowane w ramach realizacji zadania wynikającego z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	5
2. CELE I ZADANIA „PROGRAMU...”	8
2.1. Obowiązki wytwórcy i posiadacza odpadów azbestowych	8
2.2. Zadania i możliwości organów samorządowych.....	9
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY BESTWINA	11
4. INFORMACJA O ILOŚCI I ROZMIESZCZENIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY BESTWINA – ANALIZA WYNIKÓW INWENTARYZACJI	14
4.1. Działania Gminy Bestwina do 2015 roku	14
4.2. Działania przeprowadzone w 2015 roku i ich wyniki	14
4.2.1. Przypadki napotkane w trakcie inwentaryzacji zwracające uwagę.....	15
4.2.2. Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji	17
4.2.2.1. Posesje prywatne	17
4.2.2.2. Posesje osób prawnych	22
4.3. Ocena stanu technicznego i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji oraz danych przekazanych przez administratorów budynków).....	23
5. ZASADY POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	25
5.1. Ogólne zasady postępowania z wyrobami zawierającymi azbest	25
5.2. Zakres bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.....	26
5.3. Ogólne zasady postępowania przy pracach naprawczych oraz demontażu wyrobów zawierających azbest.....	27
5.4. Unieszkodliwianie odpadów azbestowych.....	29
6. OKREŚLENIE KOSZTÓW REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZWIĄZANYCH Z WDROŻENIEM „PROGRAMU...”	31
6.1. Oszacowanie kosztów usunięcia azbestu z obiektów budownictwa prywatnego	31
7. ŚRODKI FINANSOWE NA USUWANIE AZBESTU	34
7.1. Środki budżetowe Gminy Bestwina.....	34
7.2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.....	34
7.3. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.....	36
7.4. Bank Ochrony Środowiska S.A.....	37
8. OKREŚLENIE ZADAŃ DO REALIZACJI DO 2032 ROKU HARMONOGRAM WDRAŻANIA SYSTEMU	38
9. OKREŚLENIE SPOSOBU MONITOROWANIA „PROGRAMU...”	40
10. ODDZIAŁYWANIE SYSTEMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA ŚRODOWISKO	42
11. ZARZĄDZANIE, ORGANIZACJA I WDRAŻANIE „PROGRAMU...”	44

SPIS TABEL:

Tabela 1 Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych	17
Tabela 2 Rodzaje wyrobów zawierających azbest zewidencjonowane na terenie gminy Bestwina	19
Tabela 3 Ewidencja wyrobów zawierających azbest w zakresie rodzaju budynku	20
Tabela 4 Ewidencja wyrobów zawierających azbest w zakresie rodzaju pokrycia	21
Tabela 5 Ilości azbestu użytkowanego przez osoby prawne na terenie gminy Bestwina.....	22
Tabela 6 Ocena stanu technicznego wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych, zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina.....	23
Tabela 7 Szacowane koszty demontażu pokrycia dachowego oraz nowego pokrycia dachowego w 4 wariantach, a także ocieplenia ścian budynków w kwotach netto	33
Tabela 8 Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających z terenu gminy Bestwina”	38

Tabela 9 Wskaźniki monitoringu „Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu gminy Bestwina”	40
---	----

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Położenie gminy Bestwina na tle powiatu bielskiego i województwa śląskiego	11
Rysunek 2 Liczba mieszkańców gminy Bestwina	12
Rysunek 3 Udział procentowy mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców zamieszkujących na terenie gminy Bestwina [%]	12
Rysunek 4 Dach pokryty płytami azbestowymi falistymi	16
Rysunek 5 Ilość zewidencjonowanych lokalizacji zawierających azbest będących własnością osób fizycznych na terenie poszczególnych sołectw	18
Rysunek 6 Ilość wagowa zewidencjonowanych obiektów zawierających azbest będących własnością osób fizycznych na terenie poszczególnych sołectw [Mg]	18
Rysunek 7 Procentowa ilość poszczególnych rodzajów wyrobów zawierających azbest w sumarycznej ilości wyrobów zawierających azbest na obiektach będących własnością osób fizycznych [%]	19
Rysunek 8 Wagowa ilość wyrobów zawierających azbest z podziałem na pokrytą powierzchnię na budynkach mieszkalnych, gospodarczych i innych na terenie gminy Bestwina [Mg]	20
Rysunek 9 Wagowa ilość wyrobów azbestowych zlokalizowanych na dachach, elewacjach i innych obiektach oraz wyroby luzem i rury na terenie gminy Bestwina [Mg]	21
Rysunek 10 Ewidencja stanu technicznego wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych, zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina [%]	23
Rysunek 11 Udział procentowy planowanego usunięcia wyrobów zawierających azbest na obiektach będących własnością osób fizycznych, zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina [%]	24
Rysunek 12 Procedura rozpatrywania wniosków	36

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1 Procedury bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest,	
Załącznik nr 2 Informacja o wyrobach zawierających azbest – wzór,	
Załącznik nr 3 Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest – wzór,	
Załącznik nr 4 Ankieta inwentaryzacyjna – wzór,	
Załącznik nr 5 Zbiorcze zestawienie wyników inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest przeprowadzonej na terenie Gminy Bestwina.	

1. WSTĘP

Niniejszy „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bestwina” zwany dalej „Program...” zawiera podstawowe informacje dotyczące właściwości azbestu, oddziaływania na ludzi i środowisko, a także ilości zewidencjonowanych na terenie gminy Bestwina.

Przy opracowaniu „Programu...” jako dane wyjściowe przyjęto stan aktualny (na sierpień 2015 roku) w zakresie szacowanej ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bestwina. Dane te oparto na inwentaryzacji terenowej oraz danych pochodzących od przedsiębiorców i osób prawnych działających na obszarze gminy. Aktualne informacje zasilili Bazę Azbestową.

W niniejszym opracowaniu ustalono harmonogram realizacji zaplanowanych działań, szacując koszty usuwania wyrobów zawierających azbest. W ramach „Programu...” podjęto także próbę oszacowania całkowitych kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest wraz z kosztami nowych pokryć dachowych z podziałem na budynki mieszkalne i gospodarcze.

Realizacja „Programu...” przyniesie korzyści społeczne, ekonomiczne i ekologiczne polegające na minimalizacji emisji włókien azbestu, podniesieniu jakości życia mieszkańców, jak również poprawie wyglądu zewnętrznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bestwina” jest pierwszym dokumentem tego rodzaju opracowanym dla terenu gminy Bestwina.

Niniejsze opracowanie nawiązuje do „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” przyjętego uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 marca 2010 roku.

Celem „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” jest:

- *usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,*
- *minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,*
- *likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.*

Jednym z zadań samorządu gminnego przewidzianych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jest przygotowanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na szczeblu gminnym. Ogólną rolą programu jest określenie planu działań dla osiągnięcia właściwego tempa usuwania użytkowanych wyrobów zawierających azbest. Pozostałe zadania samorządu gminnego wynikające z Krajowego Programu to:

1. *gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.gov.pl,*
2. *organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie,*
3. *inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,*
4. *współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest,*
5. *współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,*
6. *współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,*
7. *współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska),*

8. *organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie obowiązków w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości.*

Przygotowując niniejszy dokument wykorzystano m.in.:

- zapisy w dokumentach nadrzędnych takich jak:
 - *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lipca 2009 roku,*
 - *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014, będący załącznikiem do uchwały nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 roku (poz. 1183),*
 - *Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014 przyjęty uchwałą Nr IV/32/3/2013 z dnia 23 marca 2013 roku, obejmujący oczyszczanie terenu województwa z azbestu,*
 - *Program usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032 przyjęty uchwałą nr 1258/49/IV/2011 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 19 maja 2011 roku.*
- obowiązki zamieszczone w ustawach obejmujących w swych przepisach tematykę azbestu, to jest między innymi:
 - *Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity z 2004 roku Dz. U. Nr 3, poz.20 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2014 roku poz. 1101 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U z 2013, poz. 21 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. z 2013, poz. 1409 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 1 lipca 2005 roku o zmianie ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 141, poz. 1884 z późn. zm.).*
- obowiązki zapisane w przepisach wykonawczych takich jak:
 - *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923),*
 - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126),*
 - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824),*
 - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2015 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane na składowisku odpadów w sposób nieselektywny (Dz. U. 2015 poz. 110),*
 - *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 124, poz. 1033),*
 - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.), zostało zmienione przez Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089),*

- *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 Nr 8, poz. 31),*
- *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2011 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011 nr 274 poz. 1621),*
- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 roku w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011 nr 33 poz. 166),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2013 poz. 24),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2013, poz. 25),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013, poz. 523).*

2. CELE I ZADANIA „PROGRAMU...”

Podstawowym celem „Programu...” jest realizacja głównych założeń zawartych w dokumencie „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” – usunięcie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest do 2032 roku.

Celem niniejszego „Programu...” jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy Bestwina z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy, spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

W Polsce problematyka bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest została uszeregowana w bloku tematycznym obejmującym łącznie 6 procedur zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 71/2004, poz. 649). Są to:

- **Grupa I.** Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest
 - **Procedura 1.** Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.
 - **Procedura 2.** Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.
- **Grupa II.** Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest-wytwórców odpadów niebezpiecznych.
 - **Procedura 3.** Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.
 - **Procedura 4.** Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz oczyszczeniem obiektu (terenu) instalacji.
- **Grupa III.** Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
 - **Procedura 5.** Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
- **Grupa IV.** Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
 - **Procedura 6.** Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Szczegółowe procedury postępowania przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

2.1. Obowiązki wytwórcy i posiadacza odpadów azbestowych

Na właścicielu, zarządcy bądź użytkowniku nieruchomości, na której znajdują się wyroby zawierające azbest, ciąży obowiązek sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania – obowiązek tzw. inwentaryzacji. Inwentaryzacja jest wykonywana na podstawie spisu z natury.

Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Podmioty prawne przedkładają informację bezpośrednio marszałkowi województwa.

Dane należy raportować corocznie do 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy.

Zebrane od osób fizycznych informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa do 31 marca każdego roku w formie aktualizacji Bazy Azbestowej.

W imieniu posiadaczy/użytkowników wyrobów zawierających azbest w gminie inwentaryzację wyrobów może przeprowadzić (zlecić przeprowadzenie) Gmina.

2.2. Zadania i możliwości organów samorządowych

Uwzględniając kompetencje i możliwości Gminy niniejszy „Program...” ukierunkowany jest w znacznej mierze na prywatnych właścicieli obiektów, dla których zrealizowanie założonych celów w skali gminy bez określonych mechanizmów pomocowych może stwarzać problemy z przyczyn przede wszystkim ekonomicznych.

Do podstawowych zadań organów samorządowych w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest należy:

- zbieranie od osób fizycznych, niebędących przedsiębiorcami, informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- opracowanie programu usuwania azbestu z terenu gminy.

W trakcie realizacji „Programu...” przewiduje się następujące działania Gminy:

- organizacja kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie szkodliwości azbestu, postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.

Jest to jeden z istotniejszych elementów „Programu...” biorąc pod uwagę ciągle jeszcze relatywnie niską świadomość ekologiczną mieszkańców. Program edukacyjno-informacyjny winien zawierać:

- informacje o szkodliwości azbestu,
 - obowiązki właścicieli posesji w zakresie przekazywania Wójtowi Gminy Bestwina informacji o miejscach występowania wyrobów azbestowych, a także w wypadku ich uszkodzeń bądź prowadzenia prac remontowych ich sukcesywnego usuwania,
 - informacje o możliwościach i niezbędnych warunkach dla uzyskania wsparcia w zakresie usuwania zdemontowanych wyrobów azbestowych z terenu posesji w ramach obowiązującego regulaminu dofinansowania z budżetu gminy w zakresie unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest,
 - aktualny wykaz firm uprawnionych do wykonywania prac demontażowych wyrobów zawierających azbest,
 - informacje o kolejnych działaniach gminy podjętych celem likwidacji azbestu. Akcja ta będzie realizowana poprzez lokalną prasę, ulotki, informacje zawarte na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Bestwinie, stronę internetową Urzędu Gminy z wyodrębnioną „zakładką tematyczną” – azbest,
- utworzenie bazy danych o ilościach i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest w gminie w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację obiektów będących własnością osób fizycznych, a także na podstawie informacji posiadanych przez Urząd Gminy Bestwina w ramach dotychczas prowadzonego monitoringu przedsiębiorców i zarządców obiektów zawierających elementy azbestowe. Bieżąca ich aktualizacja i wprowadzanie do Bazy Azbestowej. (www.bazaazbestowa.gov.pl)
 - organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych na zasadach określonych w aktualizowanym w miarę potrzeb Regulaminie,
 - monitoring i okresowe raportowanie realizacji „Programu...” ,

- weryfikacja i aktualizacja „Programu...” w wypadku istotnych zmian legislacyjnych lub nowych możliwości finansowych realizacji „Programu...”.

Przyjmuje się, że powyższe zadania realizowane będą w ciągu całego planowanego okresu działań zmierzających do usunięcia wyrobów azbestowych z terenu gminy – do 2032 roku.

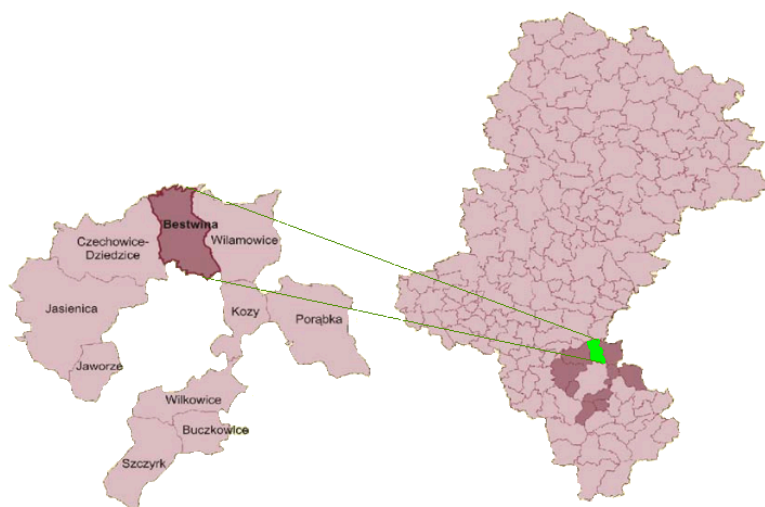

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY BESTWINA

Gmina Bestwina jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa śląskiego, w powiecie bielskim, w północnej jego części.

Gmina Bestwina graniczy:

- od południa z miastem na prawach powiatu Bielskiem-Białą,
- od zachodu z gminą miejsko-wiejską Czechowice-Dziedzice należącą do powiatu bielskiego,
- od północy z gminą Miedźna i miastem Pszczyna należącymi do powiatu pszczyńskiego województwa śląskiego,
- od wschodu z gminą Wilamowice należącą do powiatu bielskiego.

Rysunek 1 Położenie gminy Bestwina na tle powiatu bielskiego i województwa śląskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zamieszczonej na stronie internetowej http://katowice.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_gmin/powiat_bielski/gmina_bestwina.pdf

Gmina Bestwina zlokalizowana jest w odległości 24 km od Oświęcimia, 55 km od Katowic i 81 km od Krakowa. W odległości około 40 km położony jest Cieszyn, w którym znajduje się największe przejście graniczne południowej Polski.

Cała gmina Bestwina zajmuje obszar 37,69 km², w tym:

- sołectwo Bestwina 13,53 km²,
- sołectwo Bestwinka 4,55 km²,
- sołectwo Janowice 7,09 km²,
- sołectwo Kaniów 12,51 km².

Gmina jest dobrze skomunikowana z sąsiednimi terenami. Sieć drogową stanowi 84,75 km dróg gminnych oraz drogi powiatowe o łącznej długości 40,70 km.

W niedalekim sąsiedztwie przebiegają ważne trasy komunikacji drogowej:

- drogi krajowe
 - S1 Cieszyn-Gdańsk,
 - DK nr 52 relacji Bielsko-Biała - Głogoczów (Kraków).
- drogi wojewódzkie:
 - DW933 Brzeszcze - Chrzanów,
 - DW948 Oświęcim-Żywiec.

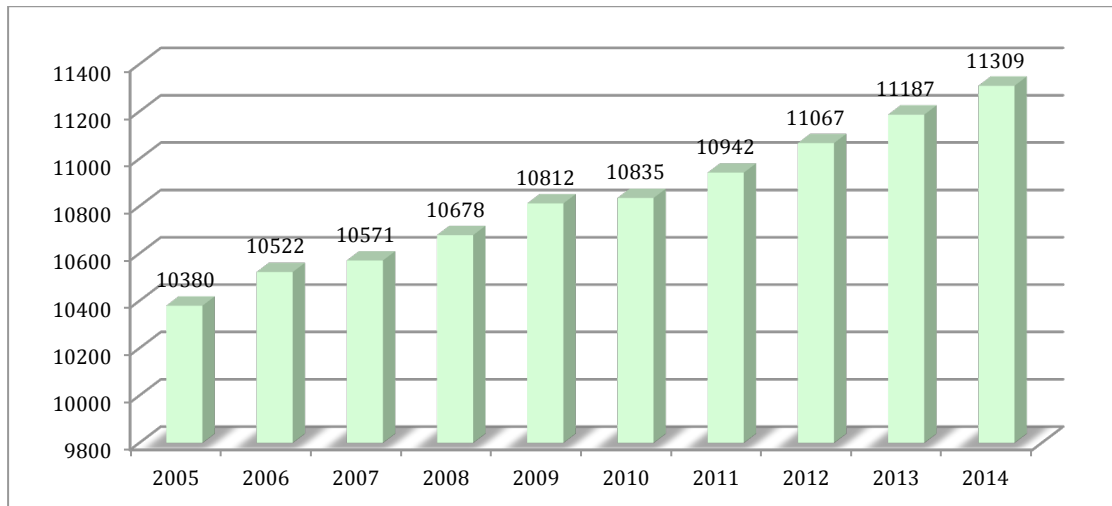

Przez obszar gminy przebiega dwutorowa zelektryzowana linia kolejowa nr 93 relacji Trzebinia – Zebrzydowice - Petrovice u Karviné /CZ/, z przystankiem kolejowym w Kaniowie.

Ze względu na korzystne położenie gminy mieszkańcy nie mają większych problemów z przemieszczaniem się do miejscowości sąsiednich oraz większych miast takich jak Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Biała, Oświęcim, Katowice.

Stan ludności zamieszkującej gminę według danych na koniec 2014 roku wynosił 11309 mieszkańców, co oznacza, że gęstość zaludnienia w gminie wynosi 300 osób na km².

Strukturę ilości mieszkańców gminy Bestwina w perspektywie czasowej zestawiono na wykresie.

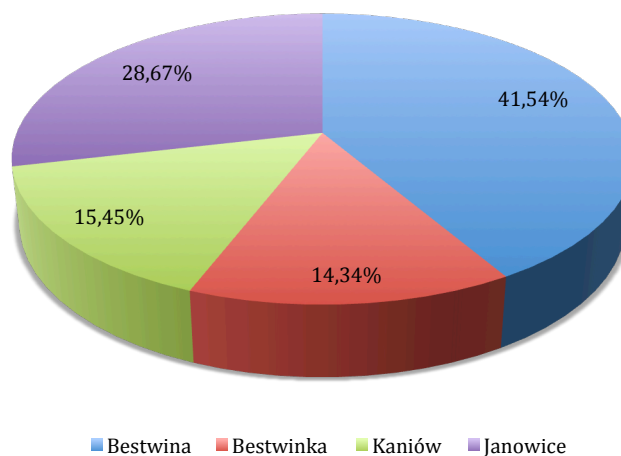

Rysunek 2 Liczba mieszkańców gminy Bestwina

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl 2014

Struktura zaludnienia poszczególnych sołectw na koniec 2014 roku przedstawia się następująco:

- Bestwina – 4716 mieszkańców,
- Bestwinka – 1628 mieszkańców,
- Janowice – 1754 mieszkańców,
- Kaniów – 3211 mieszkańców.

Rysunek 3 Udział procentowy mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców zamieszkujących na terenie gminy Bestwina [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl 2014 oraz danych UG Bestwina

Według stanu na koniec 2014 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowi około 64,1% całej populacji mieszkańców gminy, ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi około 19,1%, a w wieku poprodukcyjnym około 16,8%.

Na zasobność społeczno-ekonomiczną gminy duży wpływ mają podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w systemie REGON. Na analizowanym terenie według danych GUS z 30 grudnia 2014 roku, zarejestrowanych było 1081 podmiotów gospodarki narodowej.

Warunki przyrodniczo topograficzne oraz urozmaicona rzeźba terenu powodują, iż gmina Bestwina stanowi atrakcyjne miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe.

Szczególne usytuowanie Bestwiny na skraju aglomeracji miejsko – przemysłowej oraz brak silnej industrializacji gminy sprzyja rozwojowi aktywnych form rekreacji i wypoczynku. Atrakcyjna rzeźba terenu, użytki ekologiczne, lasy, stawy, wąwozy i łąki zachęcają do spacerów, wędkowania, jazdy na rowerze. Malowniczy krajobraz Bestwiny podkreślają plantacje ogrodnicze oraz liczne stawy rybne. Bliska odległość do Beskidu Zachodniego umożliwia organizowanie krótkich wycieczek górskich, a kompleks leśny - Janowicki Las to ciekawy teren dla grzybiarzy i myśliwych.

Obecnie na terenie gminy istnieje fragment obszaru chronionego krajobrazu „Podkęcie”. Zlokalizowany jest przy zachodniej granicy gminy, wzdłuż rzeki Białej, obejmuje obszar około 170 ha. O wartościach przyrodniczych tego obszaru decyduje przede wszystkim występowanie rozległych zbiorników wodnych z roślinnością wodną i nadwodną w tym chronionymi storczykiem plamistym, kaliną koralową, kruszyną pospolitą. Na terenie Gminy zlokalizowany jest także użytek ekologiczny „Oczko wodne w Kaniowie” obejmuje oczko wodne wraz z 5-cio metrową otuliną wokół. Oczko to jest dość dobrze zachowaną enklawą flory i fauny wodnej. Aktualnie ze względu na zmianę ustawy o ochronie przyrody użytek ekologiczny „Oczko wodne w Kaniowie” nie jest objęty ochroną prawną.

Według danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach (stan na 01.07.2014 roku) na terenie gminy znajduje się 6 pomników przyrody.

4. INFORMACJA O ILOŚCI I ROZMIESZCZENIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY BESTWINA – ANALIZA WYNIKÓW INWENTARYZACJI

4.1. Działania Gminy Bestwina do 2015 roku

W latach 2005-2006 na terenie gminy Bestwina została przeprowadzona ankietyzacja mieszkańców w zakresie posiadania wyrobów zawierających azbest. Wyniki ankietyzacji wpisano do Bazy Azbestowej. Baza ta jest na bieżąco aktualizowana. W 2005 roku przeprowadzono także wymianę sieci wodociągowej azbestowo-cementowej o długości 2428 mb na PE. Od 2006 roku w ramach środków budżetowych gmina finansuje usuwanie wyrobów zawierających azbest. W latach 2006-2015 usunięto z terenu gminy Bestwina ponad 607 Mg wyrobów zawierających azbest z 283 budynków w tym: w 2005 r.- 28 bud.- 51 Mg, w 2006 r. – 26 bud.- 47,8 Mg, w 2007 r.- 32 bud.-66,84 Mg, w 2008 r.- 29 bud.- 61,88 Mg, w 2009 r.- 44 bud.-72,08 Mg w 2010 r.- 28 bud. - 64,94 Mg, w 2011 r. - 27 bud.- 39,52 Mg, w 2012 r. - 20 bud.- 44,58 Mg, w 2013 r. - 14 bud.- 26,57 Mg, w 2014 r. - 16 bud. - 76,856 Mg, w 2015 r. - 20 bud. - 55,920 Mg. Według danych z ankietyzacji mieszkańców z okresu 2005 i 2006 roku wynikało, iż na terenie gminy było 374 Mg wyrobów zawierających azbest. Analizując, iż do końca 2015 roku usunięto ponad 607 Mg to na terenie gminy nie powinno być już żadnych budynków pokrytych azbestem.

4.2. Działania przeprowadzone w 2015 roku i ich wyniki

Jednym z podstawowych zadań w ramach opracowania „Programu...” było zebranie terenowych danych inwentaryzacyjnych wszystkich posesji prywatnych w aspekcie występowania wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzona inwentaryzacja pozwala na w miarę rzetelną ocenę ilości wyrobów azbestowych (w m²) – z dokładnością do ok. 10% i oceny ich stanu technicznego.

W związku z brakami w posiadanych danych koniecznym działaniem było przeprowadzenie prac zmierzających do ustalenia aktualnej skali problemu i oceny całościowej liczby posesji i budynków gdzie mogą być zabudowane wyroby zawierające azbest, co pozwoli na ubieganie się o zewnętrzne środki finansowe na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bestwina.

Zadanie to w postaci:

- inwentaryzacji terenowej wyrobów zawierających azbest,
- wpisów wyników inwentaryzacji wraz z numerami działek i obwodów ewidencyjnych do Bazy Azbestowej,
- przygotowania warstwy obrysów obiektów z przypisanymi do obiektów atrybutami: numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego umożliwiającej eksport wyników inwentaryzacji do warstw *.shp i *.pdf.
- opracowania niniejszego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bestwina,

jest dofinansowane ze środków Ministerstwa Gospodarki w ramach realizacji zadania wynikającego z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Działania inwentaryzacyjne rozpoczęto w maju 2015 roku od poinformowania mieszkańców o planowanych działaniach przy współfinansowaniu Ministerstwa Gospodarki. Działanie to zostało przeprowadzone za pośrednictwem strony internetowej Gminy Bestwina oraz tablic informacyjnych zamieszczonych na obszarze Gminy.

W terminie czerwiec – sierpień 2015 roku przeprowadzono terenową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest zarówno na budynkach należących do osób fizycznych jak i na budynkach należących do osób prawnych oraz będących w administracji osób prawnych. Jednocześnie wysłano drogą pocztową zapytania o posiadanie lub wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest do 16 osób prawnych oraz do dwóch administratorów sieci wodociągowej.

Pracownik wybranej firmy przeszedł cały teren gminy w celu wyselekcjonowania budynków, na których zabudowane zostały powłoki azbestowe lub są zlokalizowane wyroby luzem. Na posesjach, na których ankieter zewidencjonował wyroby zawierające azbest została przeprowadzona krótka rozmowa z właścicielem zabudowań. Jej celem było uzyskanie informacji potrzebnych do wypełnienia ankiety inwentaryzacyjnej.

Inwentaryzacja miała na celu uzyskanie informacji dotyczących lokalizacji i własności wyrobów zawierających azbest, rodzaju powierzchni oraz stanu wyrobu azbestowego i planowanego terminu usunięcia wyrobu, a także ocenę stopnia przydatności do użytkowania według wzoru ankiety stanowiącej załącznik nr 4. Inwentaryzacja trwała około 8 tygodni. W trakcie prac terenowych panowała głównie słoneczna pogoda, łącznie z dniami upalnymi po 35°C nieco utrudniającymi prace. Kilka dni zanotowano deszczowych, w tym czasie prace nie były prowadzone.

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji ankiety inwentaryzacyjne zostały uzupełnione o numery działek i obwodów ewidencyjnych.

Kolejnym etapem było przygotowanie warstw obrysów obiektów z przypisanymi do obiektów atrybutami: numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego umożliwiającej eksport wyników inwentaryzacji do Bazy Azbestowej do warstw *.shp i *.pdf.

Podsumowaniem zebranych danych było wprowadzenie wszystkich informacji pochodzących z inwentaryzacji do Bazy Azbestowej wraz z numerami działek i obwodów ewidencyjnych i aktualizacja wcześniejszych wpisów.

4.2.1. Przypadki napotkane w trakcie inwentaryzacji zwracające uwagę

W trakcie przeprowadzania inwentaryzacji terenowej na obszarze gminy Bestwina niezbędnym elementem inwentaryzacji oprócz obejrzenia posesji w celu identyfikacji wyrobów zawierających azbest cennymi okazały się rozmowy z właścicielami posesji lub osobami zamieszkującymi budynki. Mimo to, zakłada się iż w trakcie terenowych prac istnieje możliwość pominięcia jakiegoś budynku pokrytego wyrobami azbestowymi lub niedokładnego wyliczenia powierzchni zawierających azbest. Przyczynami takich sytuacji może być:

- zdarzały się przypadki gdzie utrudnieniem była identyfikacja i przydzielenie do właściwej posesji budynków, które były znacznie oddalone od miejsc ogólnie dostępnych, bądź też były zasłonięte innymi budynkami – w takich sytuacjach pomocne okazały się cenne rady i informacje pracowników Urzędu Gminy,
- zdarzały się przypadki, iż właściciel stodoły mieszkał na drugim końcu miejscowości, co powodowało utrudniony kontakt z właścicielem budynku,
- innym problemem w trakcie prac terenowych był brak numeracji domów na ich elewacjach, co wydłużało czas identyfikacji poszczególnych budynków w relacji do zapisów mapy – w takich sytuacjach pomocnym narzędziem okazało się rysowanie mapek na ankietach inwentaryzacyjnych, co pozwalało na sprawną identyfikację właściciela i numeru działki,
- w trakcie identyfikacji numerów posesji niektórych budynków zdarzało się iż nie został nadany numer posesji, w takiej sytuacji budynki te określano na podstawie nazwy ulicy i nazwiska właściciela,
- trudnością podczas prac obliczeniowych było nieprecyzyjne wyliczenie ilości występującego azbestu na tych zabudowaniach, których dachy mają niejednorodną bryłę np. z lukarnami, wykuszami oraz o zmiennej geometrii dachu – różne kąty załamania połaci dachowej – w takich sytuacjach powierzchnia liczona była w oparciu o obliczenia ilości płyt azbestowych,
- na terenie Gminy Bestwina część budynków pokrytych jest płytami azbestowo-cementowymi falistymi, w związku z tym, iż ich powierzchnia standardowo na około 1,2 m x 1,2 m obliczenia nie stwarzają problemów, niemniej jednak na niektórych budynkach występowały tzw. „ruskie płyty” o powierzchniach od 1,4 m² do 2,5 m², co mogło stwarzać utrudnienia natury obliczeniowej,
- elementem mającym wpływ na prace obliczeniowe było to, że w kilku przypadkach dostęp do niektórych posesji był znacznie utrudniony ze względów logistyczno-terenowych (wysokie mury, gęste i wysokie żywopłoty) oraz w wyniku stosowanych przez właścicieli zakazów

wejścia na teren prywatny (chroniony dodatkowo przez psy). W takich sytuacjach pracownicy musieli czasem po kilka razy wracać do tych posesji w celu bezpośredniego kontaktu w właścicielem celem uzyskania zgody na wejście na posesję i możliwość obejrzenia budynku,

- o utrudnieniami okazały się także godziny pracy mieszkańców, niektórzy ludzie byli obecni w domach tylko w godzinach rannych, inni tylko w godzinach późnopołudniowych, co stwarzało konieczność kilkukrotnych wizyt u niektórych mieszkańców w celu rozmowy.

Wszystkie te utrudnienia starano się w maksymalny sposób minimalizować, w celu jak najdokładniejszej inwentaryzacji i oszacowania ilości wyrobów na terenie gminy.

Po zakończonej inwentaryzacji na tablicach ogłoszeń została umieszczona informacja Wójta Gminy Bestwina, iż inwentaryzacja dobiegła końca i jeśli jakiś mieszkaniec nie został ujęty w spisie wykonywanym przez ankietera proszony jest o kontakt z Urzędem Gminy Bestwina. Po takiej informacji zgłosiło się kilkanaście osób. Część mieszkańców została pominięta, a pozostałe posesje były zinwentaryzowane pod nieobecność właściciela i w związku z tym nie miał on wiedzy na temat ujęcia w danych inwentaryzacyjnych. Pominięci mieszkańcy zostali szczegółowo zinwentaryzowani, dane zostały sprawdzone i uzupełnione.

Niemniej jednak przyjmuje się błąd inwentaryzacji terenowej na poziomie 3-5%.

Rysunek 4 Dach pokryty płytami azbestowymi falistymi

Fotografia Agnieszka Chylak

Pomimo faktu, iż azbest wbudowany w materiałach budowlanych jest niebezpieczny w każdym przypadku, to biorąc pod uwagę formę jego oddziaływania na organizm ludzki głównie poprzez drogi oddechowe jako przypadki priorytetowe lub warte szczególnej uwagi w pierwszym okresie likwidacji należy wskazać:

- o miejsca, gdzie płyty azbestowo-cementowe są w złym stanie technicznym (budynki opuszczone, niezamieszkałe w stanie ruiny),
- o miejsca, gdzie azbest występuje na obiektach i budynkach sąsiadujących z terenami użytkowymi na cele publiczne. Przykładem jest pokrycie elewacyjne budynku gospodarczego w centrum Bestwiny, gdzie w bliskiej odległości znajdują się punkty handlowe i usługowe, a mieszkańcy przechodzą codziennie wzdłuż ulicy Krakowskiej.
- o miejsca gdzie płyty azbestowo-cementowe zostały zdjęte i są magazynowane na paletach lub na chaotycznie usypanym stosie, co zwiększa kontakt z mieszkańcami.

4.2.2. Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji

4.2.2.1. Posesje prywatne

W poniższej części opracowania zastosowano określenie „osoby fizyczne” i „osoby prywatne” zamiennie. Są to mieszkańcy gminy Bestwina lub osoby posiadające tytuł prawny do budynku zlokalizowanego na terenie gminy Bestwina pokrytego wyrobami azbestowymi lub będące właścicielami nieruchomości na terenie której są wyroby luzem.

Według inwentaryzacji terenowej na obszarze gminy na terenie należącym do osób fizycznych miejsca występowania azbestu zlokalizowane są na 204 posesjach osób prywatnych.

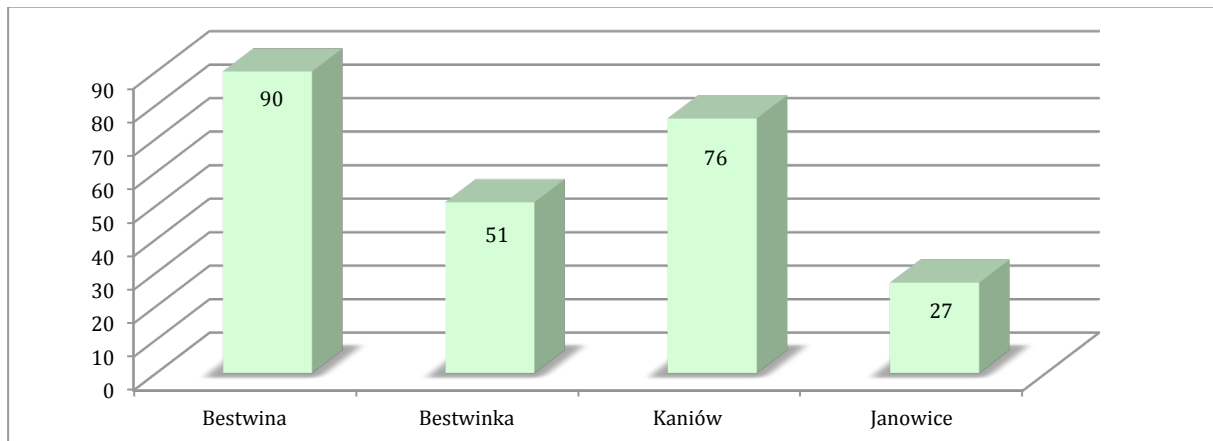
Zewidencjonowano 244 lokalizacje azbestu w tym 228 obiektów i 16 miejsc z wyrobami zawierającymi azbest zdemontowany. Różnice w ilościach posesji i punktów wynikają z faktu iż na wielu posesjach zlokalizowanych jest po kilka obiektów pokrytych powłokami zawierającymi azbest.

Łączną powierzchnię zinwentaryzowanych wyrobów zlokalizowanych na terenie należącym do osób fizycznych oszacowano w trakcie inwentaryzacji na około 34 059 m² oraz 10 mb rur, co po przeliczeniu według przelicznika Bazy Azbestowej daje 375,052 Mg. Należy pamiętać, iż przelicznik Bazy Azbestowej to 11, czyli 1 m² waży 11 kg, natomiast w rzeczywistości waga 1 metra kwadratowego płyt płaskich to około 13-14 kg, natomiast płyt falistych to około 17-19 kg. Licząc średnio po około 15 kg zinwentaryzowana powierzchnia to około 510 ton. W poszczególnych sołectwach gminy Bestwina na terenach prywatnych zewidencjonowano następujące ilości wyrobów zawierających azbest.

Tabela 1 Ilość wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych

<i>Miejscowość</i>	<i>Ilość lokalizacji [szt.]</i>	<i>Ilość wyrobów zawierających azbest [m²/mb]</i>	<i>Ilość wyrobów zawierających azbest [Mg]</i>
<i>Bestwina</i>	<i>90</i>	<i>13 787 m² 10 mb</i>	<i>148,537</i>
<i>Bestwinka</i>	<i>51</i>	<i>6 853</i>	<i>75,383</i>
<i>Kaniów</i>	<i>76</i>	<i>8 953</i>	<i>98,486</i>
<i>Janowice</i>	<i>27</i>	<i>4 366</i>	<i>51,546</i>
RAZEM	244	34 059 m² 10 mb	375,052

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

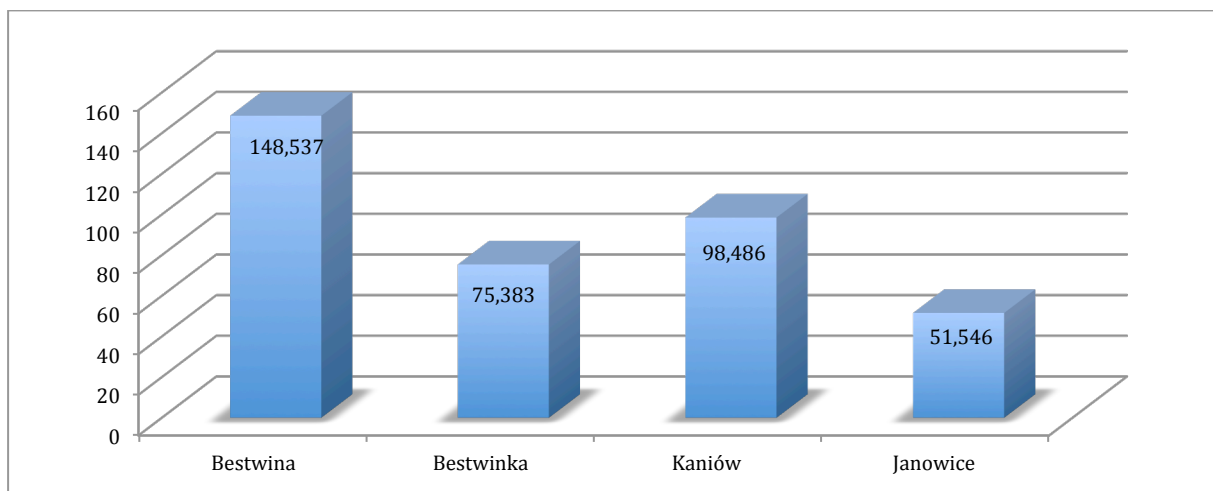

Rysunek 5 Ilość zewidencjonowanych lokalizacji zawierających azbest będących własnością osób fizycznych na terenie poszczególnych sołectw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Analizując wykres powyżej można stwierdzić iż najwięcej budynków/obiektów pokrytych wyrobami zawierającymi azbest jest na terenie sołectwa Bestwina, a najmniej na obszarze sołectwa Janowice.

Na wykresie poniżej przedstawiono szacowane ilości wyrobów zawierających azbest w podziale na sołectwa. Ilości te podano w tonach.

Rysunek 6 Ilość wagowa zewidencjonowanych obiektów zawierających azbest będących własnością osób fizycznych na terenie poszczególnych sołectw [Mg]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Proporcje ilości obiektów pokrywają się z ilościami wagowymi wyrobów zawierających azbest na terenie sołectw. Najwięcej wagowo wyrobów zewidencjonowano terenie sołectwa Bestwina. Najmniej ilościowo wyrobów zawierających azbest jest na terenie sołectwa Janowice.

Obliczając procentowo wagowe ilości wykorzystywanych wyrobów na terenie poszczególnych sołectw można stwierdzić iż około 39% wszystkich wyrobów wykorzystywanych przez osoby fizyczne zlokalizowanych jest w sołectwie Bestwina, 26%, na terenie Kaniowa, 20% na terenie Bestwinki, a 13% na terenie Janowic.

Biorąc pod uwagę ilość gospodarstw domowych (z deklaracji śmieciowych) można obliczyć jaki procent budynków na terenie gminy Bestwina posiada jakiegokolwiek pokrycie azbestowo – cementowe. Na terenie gminy jest około 3049 gospodarstw domowych. Pokrycia zawierające azbest występują na 204 posesjach, oznacza to iż na około 6,6% posesji zlokalizowanych w gminie są powłoki azbestowe.

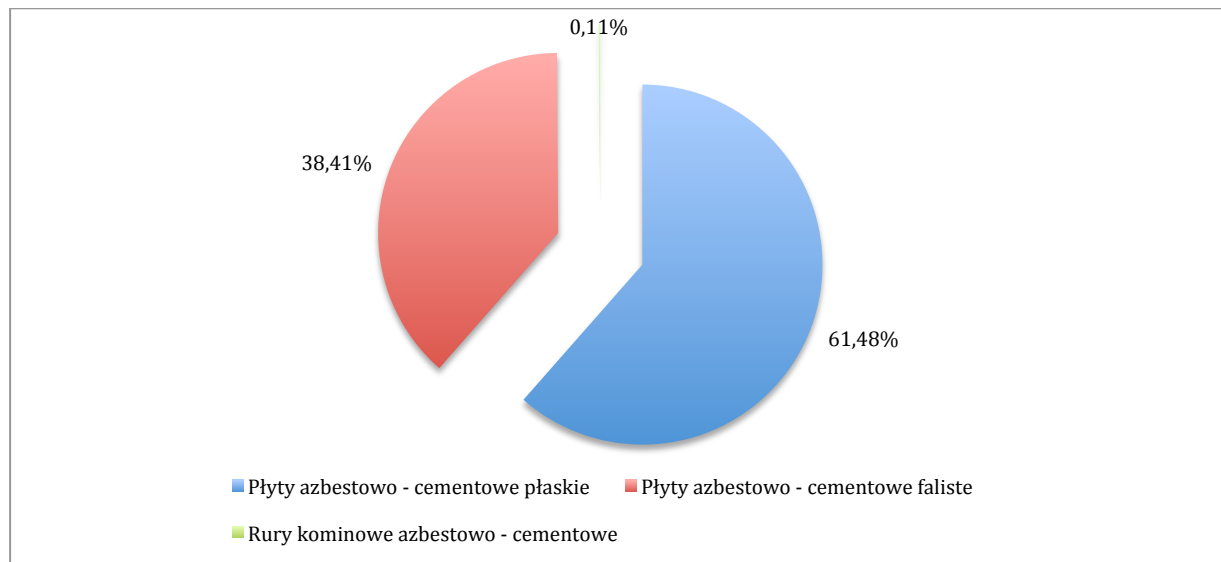
Z inwentaryzacji obiektów należących do osób fizycznych posiadających wyroby zawierające azbest wynika, iż:

- W01-płyty azbestowe płaskie stanowią 61,5% wyrobów azbestowych (157 obiektów, 230,596 Mg, 20 963 m²),
- W02-płyty azbestowe faliste stanowią 38,4% wyrobów azbestowych (86 obiektów, 144,059 Mg, 13 096 m²),
- W03-rury kominowe azbestowo-cementowe stanowią 0,1% wyrobów azbestowych (1 obiekt, 0,4 Mg, 10 mb).

Tabela 2 Rodzaje wyrobów zawierających azbest zewidencjonowane na terenie gminy Bestwina

Rodzaj pokrycia zawierającego azbest	ilość obiektów [szt.]	Szacowana powierzchnia [m ² /mb]	Waga obliczeniowa-wg przelicznika Bazy Azbestowej 11 kg [Mg]
Płyty azbestowo - cementowe płaskie	157	20 963	230,596
Płyty azbestowo - cementowe faliste	86	13 096	144,056
Rury kominowe azbestowo - cementowe	1	10	0,4
SUMA	244	34 059 m² 10 mb	375,052

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Rysunek 7 Procentowa ilość poszczególnych rodzajów wyrobów zawierających azbest w sumarycznej ilości wyrobów zawierających azbest na obiektach będących własnością osób fizycznych [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

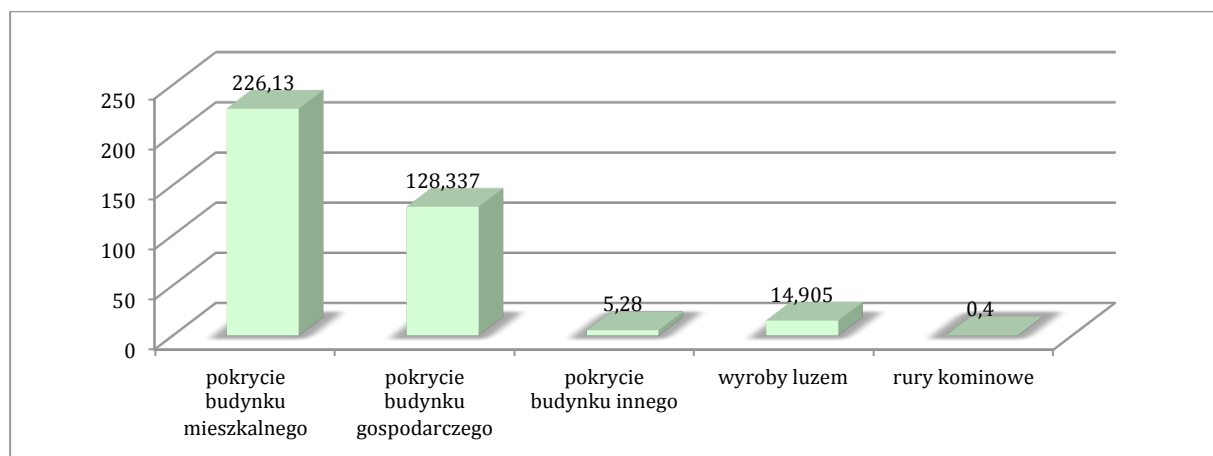
Wyroby azbestowe zewidencjonowane na terenie gminy Bestwina u osób prywatnych zabudowane były:

- w 60,2% na budynkach mieszkalnych (226,13 Mg, 20 557 m²),
- w 34,2% na budynkach gospodarczych (128,337 Mg, 11 667 m²),
- w 1,4% na obiektach innych, takich jak zadaszenia wiat (5,28 Mg, 480 m²),
- w 3,97% jako wyroby luzem zdemontowane i zeskładowane (14,905 Mg, 1 355 m²),
- w 0,1% jako rury kominowe (0,4 Mg, 10 mb).

Tabela 3 Ewidencja wyrobów zawierających azbest w zakresie rodzaju budynku

Rodzaj obiektu	ilość obiektów [szt.]	Szacowana powierzchnia [m ² /mb]	Waga obliczeniowa-wg przelicznika Bazy Azbestowej 11 kg [Mg]
<i>pokrycie budynku mieszkalnego</i>	146	20 557	226,13
<i>pokrycie budynku gospodarczego</i>	69	11 667	128,337
<i>pokrycie budynku innego</i>	12	480	5,28
<i>wyroby luzem</i>	16	1 355	14,905
<i>rury kominowe</i>	1	10	0,4
SUMA	244	34 059 m² 10 mb	375,052

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Rysunek 8 Wagowa ilość wyrobów zawierających azbest z podziałem na pokrytą powierzchnię na budynkach mieszkalnych, gospodarczych i innych na terenie gminy Bestwina [Mg]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

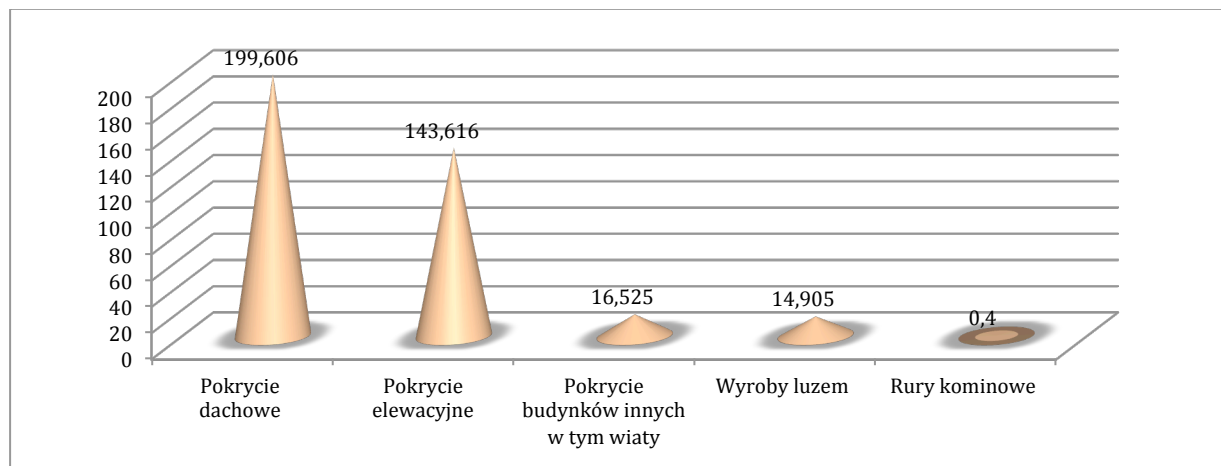
Analizując pokrycia budynków prywatnych zawierające azbest zewidencjonowane podczas inwentaryzacji w terenie obliczono, iż:

- 53,22% stanowią pokrycia dachów budynków (199,606 Mg, 18 146 m²),
- 38,29% stanowią elewacje budynków (143,616 Mg, 13 056 m²),
- 4,41% stanowią pokrycia obiektów innych (w tym wiaty) 16,525 Mg, 1502 m²,
- 3,97% stanowią wyroby zdemontowane (14,905 Mg, 1 355 m²),
- 0,11% stanowią rury kominowe (0,4 Mg, 10 mb).

Tabela 4 Ewidencja wyrobów zawierających azbest w zakresie rodzaju pokrycia

Rodzaj powierzchni pokrytej wyrobami zawierającymi azbest	ilość obiektów [szt.]	Szacowana powierzchnia [m ² /mb]	Waga obliczeniowa-wg przelicznika Bazy Azbestowej 11 kg [Mg]
Pokrycie dachowe	118	18 146	199,606
Pokrycie elewacyjne	93	13 056	143,616
Pokrycie budynków innych w tym wiat	16	1 502	16,525
Wyroby luzem	16	1 355	14,905
Rury kominowe	1	10 mb	0,4
SUMA	244	34 059m² 10 mb	375,052

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Rysunek 9 Wagowa ilość wyrobów azbestowych zlokalizowanych na dachach, elewacjach i innych obiektach oraz wyroby luzem i rury na terenie gminy Bestwina [Mg]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

4.2.2.2. Posesje osób prawnych

Na terenie gminy Bestwina zewidencjonowano dwie osoby prawne, wykorzystujące wyroby zawierające azbest. Wyroby te są w użytkowaniu:

1. Przedsiębiorstwa Komunalnego „KOMBEST” Sp. z o.o.

W miejscowości Kaniów wzdłuż ulic: Jawiszowickiej, Jemioly, Łabędziej, Głębokiej, Mirowskiej, Sarniej, Torowej, Ludowej oraz w Bestwinie przy ulicy Gospodarskiej znajduje się sieć wodociągowa wykonana z rur azbestowo-cementowych w łącznej długości 12,221 km, tj. 488,84 Mg.

2. Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej „PRZEŁOM KANIÓW” w likwidacji

W miejscowości Kaniów przy ulicy Modrej 4 (działka nr 2629) zlokalizowany jest budynek mieszkalny, którego dach pokryty jest płytami a-c falistymi o powierzchni 160 m² tj. 1,76 Mg.

Ilości azbestu na terenie posesji należących do osób prawnych zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 5 Ilości azbestu użytkowanego przez osoby prawne na terenie gminy Bestwina

Podmiot	Lokalizacja wyrobów zawierających azbest	Ilość lokalizacji /budynków [szt.]	Powierzchnia wyrobów zawierających azbest [m ² /mb]	Waga obliczeniowa-wg przelicznika Bazy Azbestowej 11 kg [Mg]
Przedsiębiorstwo Komunalne „KOMBEST” Sp. z o.o.	Kaniów wzdłuż ulic Jawiszowickiej, Jemioly, Łabędziej, Głębokiej, Mirowskiej, Sarniej, Torowej, Ludowej, oraz w Bestwinie przy ulicy Gospodarskiej	1	12 221 mb	488,84
Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „PRZEŁOM KANIÓW” w likwidacji	Kaniów, przy ulicy Modrej 4	1	160 m ²	1,76
SUMA	-	2	160 m² 12 221 mb	490,600

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

W sumie na obszarze gminy Bestwina na terenie osób fizycznych i osób prawnych zewidencjonowano **206 posesji (246 obiektów)**, na których zlokalizowano pokrycia azbestowe, z czego:

- 204 posesji (244 obiektów) osób fizycznych,
- 2 lokalizacje (1 obiekt oraz wodociąg) należących do osób prawnych.

W trakcie inwentaryzacji zewidencjonowano **34 219 m² i 12 231 mb** wyrobów zawierających azbest, to odpowiada około **865,652 Mg**, w tym:

- 34 059 m² oraz 10 mb tj 375,052 Mg na terenie osób fizycznych,
- 160 m² oraz 12 221 mb tj. 490,6 Mg na terenie osób prawnych.

Szczegółowy wykaz obiektów zawierających wyroby azbestowe przedstawiono w załączniku nr 5 do niniejszego opracowania.

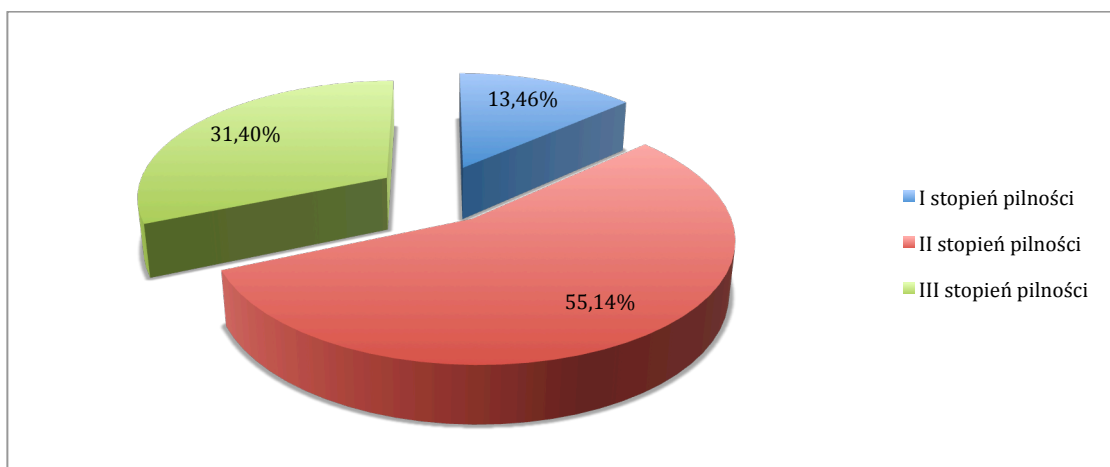
4.3. Ocena stanu technicznego i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji oraz danych przekazanych przez administratorów budynków)

Stan techniczny wyrobów zawierających azbest zabudowanych w posesjach i obiektach gospodarczych będących własnością osób fizycznych oszacowano na podstawie wizji lokalnej i oględzin obiektów. Z oceny tej wynika, że są to w większości wyroby starsze niż 20 lat, w zdecydowanej większości bez powłok zabezpieczających.

Tabela 6 Ocena stanu technicznego wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych, zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina

Stopień pilności	Ilość obiektów [szt]	Powierzchnia materiałów [m ²]	Waga materiałów [Mg]
I stopień pilności	41	4590	50,49
II stopień pilności	116	18763 10 mb	206,796
III stopień pilności	87	10706	117,766
RAZEM	244	34059 10 mb	375,052

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Rysunek 10 Ewidencja stanu technicznego wyrobów zawierających azbest w obiektach będących własnością osób fizycznych, zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

Z zestawień zamieszczonych powyżej wynika, iż 55,1% wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie posesji osób fizycznych na terenie gminy Bestwina należy do II stopnia pilności. Oznacza to, iż stan wyrobów zawierających azbest jest w stanie pozwalającym na ich dalsze użytkowanie, niemniej jednak wymagają ponownej kontroli za rok, w 2016 roku.

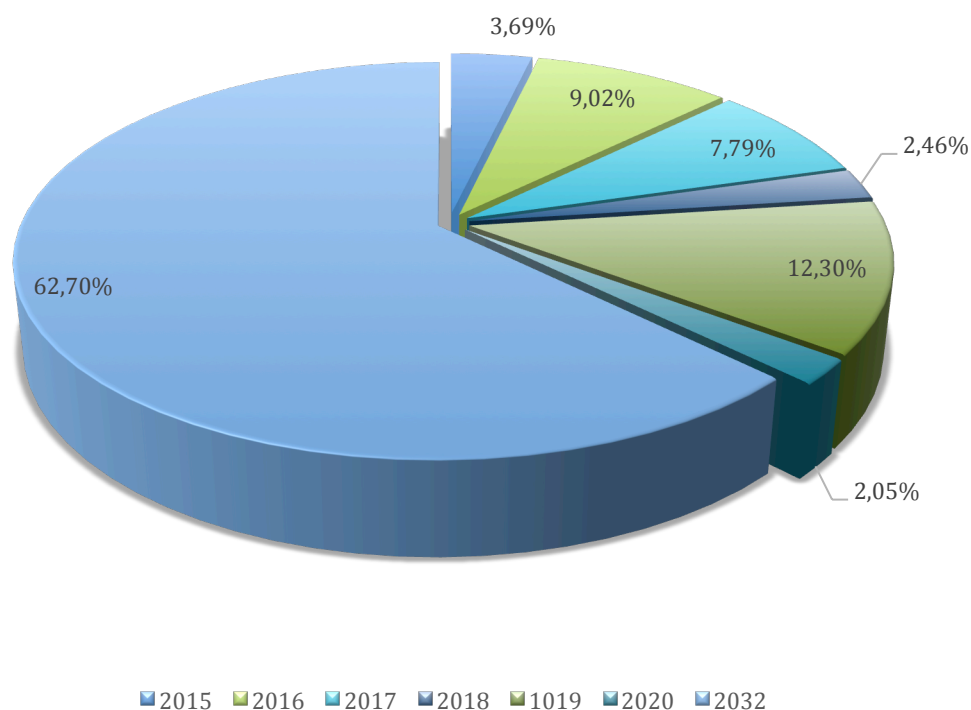
Około 31,4% zalicza się do III stopnia pilności, co oznacza, że należy dokonać kolejnej oceny stopnia przydatności do dalszego użytkowania za pięć lat, czyli w 2020 roku.

Około 13,4% wyrobów zakwalifikowano do I stopnia pilności – oznacza to, iż wyroby te są w złym stanie i niezbędne jest ich natychmiastowe usunięcie.

Podczas inwentaryzacji terenowej 204 właścicieli (244 obiektów) posiadających wyroby zawierające azbest na swoich posesjach zadeklarowało przewidywane lata unieszkodliwienia wyrobów azbestowych:

- w 2015 roku – 9 obiektów,
- w 2016 roku - 22 obiekty,
- w 2017 roku - 19 obiektów,
- w 2018 roku -6 obiektów,
- w 2019 roku - 30 obiektów,
- w 2020 roku – 5 obiektów,
- pozostali właściciele (153) deklarowali, iż nie mają planów w tym zakresie – określono termin jako 2032 rok.

Rysunek 11 Udział procentowy planowanego usunięcia wyrobów zawierających azbest na obiektach będących własnością osób fizycznych, zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina [%]

Oznacza to, iż zdecydowana większość właścicieli wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bestwina (około 62,7%) aktualnie nie planuje usuwania wyrobów zawierających azbest.

5. ZASADY POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

5.1. Ogólne zasady postępowania z wyrobami zawierającymi azbest

Azbest, jako materiał niebezpieczny podlega szczególnemu traktowaniu. Odpady zawierające azbest powinny być utylizowane w odpowiednio do tego celu przystosowanych miejscach (składowiskach).

W zakresie sposobu użytkowania i warunków usuwania wyrobów zawierających azbest obowiązują następujące przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) zmienione Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 162, poz. 1089)

Rozporządzenia te nakładają na właściciela nieruchomości, na której zlokalizowane są wyroby zawierające azbest do:

- prowadzenia okresowej kontroli stanu tych wyrobów,
- sporządzania sprawozdania z tych kontroli w postaci tzw. „oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”,
- przekazywania wyników kontroli organowi nadzoru budowlanego.

Ponadto w celu bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest właściciel nieruchomości winien:

- zabezpieczyć przez zabudowę przestrzeń, na której znajdują się wyroby azbestowe lub poprzez pokrycie wyrobów szczelną powłoką,
- wyeliminować wszelkie prace związane z obróbką mechaniczną przy pracach zabezpieczających,

W przypadku podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest winien:

- zgłosić prace do właściwego organu administracji architektoniczno – budowlanej.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zobowiązany jest do:

- posiadania odpowiednich zezwoleń/pozwoleń/decyzji w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zgodnie z obowiązującą ustawą o odpadach),
- przeszkolenia wszystkich pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z zabezpieczaniem lub usuwaniem wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania,
- opracowania szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest,
- posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie prac zgodnie z ustalonym planem oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
- zgłoszenia planowanych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, przed przystąpieniem do prac.

Ponadto wykonawca prac winien:

- izolować od otoczenia obszar prac, przez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
- ogrodzić teren prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych,
- umieścić w strefie prac tablice informacyjne (informujące o azbecście),

- zastosować środki techniczne ograniczające do minimum emisje azbestu do środowiska.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 roku Nr 216 poz. 1824)
Rozporządzenie to szczegółowo określa sposób postępowania oraz obowiązki wykonawcy prac związanych z zabezpieczeniem bądź usunięciem wyrobów zawierających azbest w zakresie organizacji terenu prac, bezpieczeństwa pracowników i środowiska.

5.2. Zakres bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Podstawą bezpiecznego postępowania z materiałami zawierającymi azbest jest eliminacja lub co najmniej minimalizacja ryzyka emisji włókien azbestu do atmosfery. Zatem dopuszczalna jest eksploatacja materiałów zawierających azbest w dobrym stanie technicznym, o nie uszkodzonej powierzchni, ewentualnie odpowiednio zabezpieczonej. Prawo zakłada dwie metody zabezpieczenia. Pierwsza metoda polega na odizolowaniu wyrobów od otoczenia poprzez obudowanie ich pyłoszczelną przegrodą wykonaną np. ze sklejki lub płyt gipsowych. Druga metoda – kapsulacja – to pokrycie powierzchni przedmiotowych wyrobów specjalnymi substancjami impregnującymi uniemożliwiającymi kruszenie lub tworzącymi powłoki na powierzchni materiałów, zabezpieczające przed odrywaniem się zewnętrznych cząstek wyrobu – włókien azbestu do otoczenia. Czas użytkowania prawidłowo zabezpieczonych płyt azbestowo-cementowych określony został przez producentów na 30 lat. Miało to niewątpliwie znaczenie przy ustalaniu ostatecznego terminu realizacji oczyszczenia kraju z azbestu, wyznaczonego na 31 grudnia 2032 roku. Regulacje prawne od 25 stycznia 2011 roku zakładają dwa wyjątki od ostatecznego terminu eliminacji azbestu:

1. Przewiduje się możliwość wykorzystywania bez ograniczeń czasowych dróg utwardzonych odpadami azbestowymi przed wejściem w życie zakazu ich stosowania, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu. Stan drogi zabezpieczonej podlega stałej kontroli.
2. Zdecydowano również o możliwości pozostawienia w ziemi bez ograniczeń czasowych rur azbestowo – cementowych i elementów wyłączonych z użytkowania instalacji ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych w przypadku gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt człowieka. Występowanie rur a – c pod powierzchnią ziemi nie powoduje emisji więc nie stwarza żadnego zagrożenia, które z kolei z pewnością miałyby miejsce podczas próby ich usuwania.

Z uwagi na powszechne występowanie wyrobów azbestowych i wynikające z tego zagrożenia, ich dalsze użytkowanie wiąże się ze stałą kontrolą oraz spełnianiem nałożonych prawem obowiązków przez właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów z zabudowanym azbestem.

Jednym z zobowiązań jest przeprowadzanie kontroli stanu technicznego tych. Pierwszej oceny należało dokonać w terminie do 15 maja 2005 roku zgodnie z obowiązującym wówczas prawem. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek – sporządzają kolejne „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny...” – tzn.: do 5-ciu lat, – jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym, do 1-go roku, – jeżeli przy poprzedniej „Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia lub do 30 dni od przeprowadzenia prac zabezpieczających wyroby. Zabudowane materiały budowlane, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte. Sporządzony dokument powinien być przechowywany do czasu wykonania następnej oceny. Arkusz „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” stanowi załącznik nr 3 do niniejszego opracowania.

Właściciel lub zarządca zobowiązany jest również do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Wyniki inwentaryzacji powinny służyć do sporządzenia stosownej

informacji, którą osoby fizyczne są zobowiązane przekazywać wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta – właściwemu dla miejsca znajdowania się budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest. Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest – co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie. Wzór „*Informacji o wyrobach zawierających azbest*” stanowi załącznik nr 2 do niniejszego opracowania.

Instalacje lub urządzenia zawierające azbest bądź pomieszczenia, w których one się znajdują oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi wyłączone z użytkowania rury azbestowo – cementowe należy oznakować odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu.

Ponadto, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Wskazane jest również opracowanie wspomnianego planu kontroli dla wyrobów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”), lub zawierających azbest krokidolit, a także jeżeli istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska. Przez cały czas użytkowania wyrobów zawierających azbest w obiekcie lub nieruchomości, właściciel lub zarządca ma obowiązek przeprowadzania bieżącej kontroli stanu oraz konserwacji tych wyrobów. Pracownicy dokonujący takich prac i czynności powinni być odpowiednio przeszkoleni w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, a także odpowiednio wyposażeni we właściwą odzież i środki ochronne.

5.3. Ogólne zasady postępowania przy pracach naprawczych oraz demontażu wyrobów zawierających azbest

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że pewna część prac polegających na usuwaniu z budynków mieszkalnych elewacyjnych płyt azbestowo-cementowych, wykonywana jest na życzenie mieszkańców, bez wcześniejszego rozpoznania zagrożeń i rzeczywistej potrzeby takich prac. Tak, więc dochodzi do sytuacji, w której wyroby z azbestocementu są usuwane w niewłaściwy sposób. Już sama destrukcja powierzchni płyt azbestowo-cementowych przy użyciu szczotki drucianej, stosowanej dla oczyszczenia powierzchni płyt, w zależności od siły docisku i spoistości ścieranej płyty powodować może zanieczyszczenie od 1.000 do powyżej 50.000 wł/m^3 .

Brak uszczelnienia otworów okiennych i inne błędy w organizacji pracy gwarantują przedostawanie się wytworzonych podczas demontażu pyłów azbestu do wnętrza budynku.

Można, więc wyrazić opinię, że większe zagrożenie pyłami azbestu powoduje nieumiejętny demontaż wyrobów z azbestem niż właściwa eksploatacja tych wyrobów.

Przyjmuje się, że wyroby zawierające azbest w budynku nie są automatycznie zagrożeniem dla jego mieszkańców, więc nie powinny być bezwzględnie usuwane z obiektu. Usuwanie tych wyrobów nieodłącznie związane jest z pewnym ich uszkodzaniem w trakcie demontażu, a więc ryzykiem przejściowego wzrostu zanieczyszczenia powietrza pyłami azbestu w strefach pracy (pośrednio wokół budynku lub w jego wnętrzu). Ryzyko to powinno być minimalizowane przez „wyspecjalizowanych wykonawców” i specjalistyczne, a więc kosztowne techniki pracy. Jednak „oszczędna” i jednocześnie „bezpieczna” forma realizacji prac nie jest możliwa. Z tego względu decydujące znaczenie ma odpowiednia kwalifikacja wyrobów pod względem bezpieczeństwa i prawidłowa ocena kiedy należy je usunąć.

W celu kwalifikacji wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia „stopnia pilności działań naprawczych”, właściciele obiektów posiadających obiekty z wyrobami zawierającymi azbest powinni wykonać „ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” według załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 162 poz. 1089). Arkusz „*Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*” stanowi załącznik nr 3 do niniejszego opracowania

Podczas sporządzania wspomnianej tu „oceny ” lub wobec planowanych remontów w budynku, w którym znajdują się wbudowane wyroby zawierające azbest, należy mieć świadomość, jakie czynności, albo wyroby i ich szczególna konfiguracja w obiekcie, stwarzają ryzyko uwolnienia do powietrza pyłów azbestu.

Ogólnie przyjmuje się, że wyroby będące w „dobrym stanie technicznym” niewykazujące objawów zużycia, uszkodzenia, starzenia się, można eksploatować „bezpiecznie”, jeśli: -kompetentnie i rzetelnie wykonana „ocena wyrobów”, zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 162 poz. 1089) nie przekroczyła 90 punktów; wyroby są prawidłowo eksploatowane (zgodnie ze swoim przeznaczeniem i zgodnie z zaleceniami dotyczącymi użytkowania wyrobów azbestowych), a ponadto są one pokryte powłoką zabezpieczającą. W przeciwnych okolicznościach polecane jest: podjęcie „prac naprawczych”-rozumianych, jako: zabezpieczenie wyrobów odpowiednimi preparatami (wglębnie penetrującymi), hermetyczna zabudowa wyrobów lub ich całkowite usunięcie.

Wśród sposobów eliminacji zagrożeń, które przewiduje się dla budynków z wyrobami azbestowymi, wyróżnia się, więc następujące główne kierunki działań:

- całkowite usunięcie wyrobów
Jest to kosztowne, ale radykalne rozwiązanie problemu, wymaga specjalistycznych narzędzi, stwarza nowe problemy-wytworzenie „niebezpiecznych odpadów” oraz powoduje okresowo wzrost pyłów azbestu w otoczeniu, których minimalizacja wymaga zaangażowania kosztownej techniki. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest” nie może być „zasadą”, wyborem stosowanym, jako rozwiązanie „ogólne” dla wszystkich sytuacji (ze względów ekonomicznych a także ograniczonych możliwości gospodarowania i składowania odpadów). Polecane byłoby, zatem „rozłożenie ” tego sposobu postępowania w czasie.
- impregnowanie wyrobów z azbestem
Pomalowanie wyrobów odnosić się może wyłącznie do wyrobów we względnie dobrej kondycji technicznej. Polecane może być np. dla tych wyrobów, które mogą przenieść dodatkowe zwiększenie ciężaru, których powierzchnia jest czysta lub może być odczyszczona i może przyjąć powłokę ochronną. Metodą tą, powinny być objęte wyroby azbestowo-cementowe, będące w dobrym stanie „technicznym” w obiektach, które nie wymagają termomodernizacji. Opisywane postępowanie jest rozwiązaniem tymczasowym, które jednocześnie „przesuwa” problem „azbestu” w czasie a nie rozwiązuje go całkowicie, gdyż wyrób azbestowy pozostaje w budynku, zobowiązując właściciela do okresowych przeglądów („ocen”) tego wyrobu. Na Zachodzie powszechnie stosuje się to rozwiązanie dla przedłużenia żywotności zarówno wyrobów azbestowo-cementowych będących w dobrej kondycji technicznej, czekając na zużycie wyrobów, planowany, większy remont jak też w obiektach przemysłowych azbestowych dla konserwacji izolacji, wyrobów azbestowych „miękkich”. Co do pokryć dachowych z „ eternitu”, najmłodsze wyroby montowano zgodnie z prawem jeszcze na przełomie 1998/9 roku- jest więc nieco inaczej niż na Zachodzie (nie akcentując nadmiernie różnicy wyposażenia wykonawców robót i przeznaczanych na ten cel środków). Formalnie, impregnację wyrobów „miękkich” należy stosować jako rozwiązanie doraźne, używając preparatów „wglębnie penetrujących”, a posiadających aprobatę techniczną ITB. Założyć jednocześnie trzeba, że wyroby te, mimo impregnacji, w określonej perspektywie czasowej zostaną usunięte.
- stosowanie barier pyłowych.
Stosowanie barier pyłowych ze ścianek działowych, szczelnych sufitów podwieszanych, oddzielających hermetycznie wyroby z azbestem od otoczenia. Rozwiązanie to, podobnie jak rozwiązanie z punktu 2 jest doraźnym zmniejszeniem zagrożeń, przesuwa ono problem w czasie, umożliwiając eksploatację obiektu bez kosztownych prac specjalistycznych polegających na usuwaniu wyrobu. Ma ono większe zastosowanie w obiektach przemysłowych W Polsce na ogół nie jest ono popularne.

W odniesieniu do wyboru tych metod, w szczególności zaś sposobów zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, uznać należy, że żaden przepis prawny nie został tu przyjęty a ogólną

przesłanką kwalifikowania wyrobów do „niezwłocznego usunięcia lub dalszej ich eksploatacji jest wynik „oceny” wyrobu. Przygotowana „ocena” nie orzeka o wyborze prac naprawczych.

Decyzję, co do szczegółowych metod wyboru postępowania należałoby podjąć po uwzględnieniu bardzo wielu czynników skłaniających się na: stan wyrobów, warunków jego eksploatacji, kalkulację kosztów prawidłowo wykonanych prac „naprawczych” lub ich demontażu.

Z dużym przybliżeniem, które ma wyjaśnić podejście do problemu, a nie stanowi zarazem uniwersalnego rozwiązania, można przyjąć, że: wyroby „twarde” (azbestowo-cementowe) zastosowane na zewnątrz budynków, o ile spełniają swoją funkcję (np. pokrycie dachowe jest szczelne, elewacja nie jest spękana) mogą być pozostawione w obiekcie bez usuwania, ale powinny być pokryte odpowiednimi powłokami ochronnymi (o ile wcześniej tego nie uczyniono). Dotyczy to sytuacji, gdy budynek posiada wystarczającą warstwę izolacji cieplnej, spełniając aktualne wymagania normowe. Jeśli wymagań izolacji cieplnej obiekt nie spełnia, a elewacja jest w dobrym stanie technicznym, właściciel sam powinien zdecydować, czy w ramach czekającej go termomodernizacji, może ponieść dodatkowe koszty związane z usunięciem i unieszkodliwieniem posiadanych wyrobów azbestowych. Sytuacja wydaje się oczywista, gdy opisywana elewacja jest technicznie zużyta a termiczna izolacyjność ścian niewystarczająca-po usunięciu elewacji wykonać należy termomodernizację. Wyroby tzw. „miękkie” np. izolacje azbestowe, tektury, sznury itp. oraz wyroby znajdujące się wewnątrz obiektów (kontaktujące się z powietrzem wewnętrznym), zwłaszcza wyroby w obiektach przeznaczonych na pobyt stały-zazwyczaj uzyskują tak dużą liczbę punktów we wspomnianych „ocenach”, że należy je z obiektów usunąć.

Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami do zabezpieczeń wyrobów budowlanych zawierających azbest powinny być stosowane środki impregnujące, które uzyskały aprobatę techniczną ITB:

- ZUAT-15A/1.12/2002 „Wyroby do zabezpieczania elewacyjnych i dachowych płyt azbestowo-cementowych w istniejących obiektach budowlanych”
- ZUAT-15A/1.13 „Wyroby do zabezpieczania zawierających azbest elementów istniejących obiektów budowlanych (z wyjątkiem elewacyjnych i dachowych płyt azbestowo-cementowych)”.

5.4. Unieszkodliwianie odpadów azbestowych

Ustawa o odpadach jasno stanowi, że jeśli odpady mogą być wtórnie wykorzystane, należy te zasadę stosować. Stwarza to możliwość ograniczania strumienia wytwarzanych odpadów kierowanych do ostatecznego unieszkodliwienia oraz wpływa na obniżenie kosztów utylizacji.

W odniesieniu do odpadów azbestowych, jak dotąd zasada ta nie znajduje zastosowania. Powodem jest odporność azbestu na działanie większości czynników destrukcyjnych takich jak temperatura lub czynniki chemiczne.

Składowanie odpadów azbestowych jest to niewątpliwie najbardziej rozpowszechniony sposób unieszkodliwiania odpadów. Z racji omawianych wcześniej właściwości fizykochemicznych azbestu, z których odporność na działanie czynników atmosferycznych, kruchość i łamliwość stanowią, iż wszelkie prace na składowiskach przyjmujących odpady azbestowe, winny być prowadzone z zachowaniem szczególnych zasad bhp. Zagadnienia te drobiazgowo regulują stosowne akty prawne w postaci rozporządzenia ministra środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r., poz. 523).

Obecnie na terenie województwa śląskiego zlokalizowane są dwa składowiska odpadów przyjmujących odpady zawierające azbest (są to składowiska odpowiednio przygotowane na przyjmowanie tego typu odpadów):

- Składowisko Odpadów Komunalnych w Knurowie, zarządzane przez PPHU "KOMART" Sp. z o.o. w Knurowie, pojemność około 284 740 m³ – sektor III na odpady azbestowe,
- Składowisko Odpadów Innych niż Niebezpieczne i Obojętne w Jastrzębiu Zdroju, zarządzane przez CONFINCO POLAND Sp. z o.o., pojemność 16 000 m³ – wydzielona subkwateryna na odpady zawierające azbest w ramach sektora III.

Ponadto Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 162 poz. 1089) dopuszcza możliwość unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest poprzez ich składowanie w podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych.

6. OKREŚLENIE KOSZTÓW REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZWIĄZANYCH Z WDROŻENIEM „PROGRAMU...”

6.1. Oszacowanie kosztów usunięcia azbestu z obiektów budownictwa prywatnego

Na ogólne koszty likwidacji azbestu składają się różne elementy, wynikające z poszczególnych etapów działań, jakie należy wykonać dla bezpiecznego i zgodnego z przepisami prawnymi rozwiązania problemu. Do takich etapów należą:

- fizyczny demontaż rozbiórka obiektów (lub ich części), w których występują materiały zawierające azbest,
- magazynowanie powstałych odpadów w miejscu demontażu lub w punkcie zbiorczym ustalonym na czas prac w rejonie ich prowadzenia,
- transport stosownie zabezpieczonych odpadów przez odpowiednio przystosowane pojazdy posiadające atest ADR. Transport odbywa się na trasie miejsca wytworzenia – miejsca magazynowania – miejsca ostatecznej utylizacji (składowania),
- składowanie odpadów niebezpiecznych – utylizacja.

Koszty usunięcia wyrobów azbestowych oszacowano na podstawie informacji uzyskanych od specjalistycznych firm zajmujących się kompleksowo demontażem wyrobów zawierających azbest i usunięciem odpadów azbestowych (transport do miejsca unieszkodliwiania).

Z uzyskanych informacji wynika, że całkowity koszt usunięcia wyrobów azbestowych – demontaż, transport, składowanie waha się w granicach 25-80 zł za m² wyrobów azbestowych. Skala kosztów wynika z wielu czynników, między innymi od miejsca zabudowania wyrobów azbestowych, wysokości obiektu, rodzaju i ilości demontowanych elementów. Np. demontaż, pakowanie, transport i unieszkodliwianie pokryć dachowych z płyt azbestowo-cementowych (eternitu) oraz płyt osłonowych wynosi średnio około 30 zł za 1 m². Skuwanie natrysku azbestowo-cementowego (torkretu) jest już znacznie droższe (35 do 75 zł za 1 m²). Ceny powyższe obejmują wszystkie czynności związane z usuwaniem azbestu i z reguły mogą być negocjowane. W sprzyjających warunkach, w zależności od warunków lokalnych, możliwe są upusty w wysokości nawet 20-25%. Te, stosunkowo wysokie ceny wynikają z warunków, jakie musi spełniać przedsiębiorca usuwający azbest oraz nakładów z tym związanych. Składają się na nie koszty związane m.in. z uzyskaniem odpowiednich decyzji, specjalistycznym szkoleniem pracowników, przygotowaniem i zabezpieczeniem miejsca pracy, środkami ochrony osobistej dla pracowników oraz specjalistycznych narzędzi i materiałów stosowanych w pracach remontowych. Ponadto nadzór nad pracami musi być prowadzony przez specjalistów, a ewentualne badania potwierdzające prawidłowość wykonania prac wykonane przez laboratoria akredytowane. Także odpady do transportu muszą być bardzo dobrze zabezpieczone i oznakowane w specjalny sposób, a sam transport może być dokonany wyłącznie przez firmę posiadającą odpowiednie zezwolenie. Wszystko to generuje znacznie wyższe koszty niż w przypadku typowych prac budowlanych. Istotnym składnikiem ceny są koszty składowania. Jedyną dopuszczalną formą ostatecznego unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Ze względu na określone przepisami warunki składowania koszty są stosunkowo wysokie i w zależności od ilości składowanych odpadów wynoszą najczęściej od 200 do 400 zł za tonę.

Cena ta musi uwzględniać relatywnie wysokie opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku, wnoszone na konto urzędów marszałkowskich, jako opłaty za korzystanie ze środowiska. Należy wyraźnie stwierdzić, że prawidłowe spełnienie warunków określonych przepisami jest kosztowne. W tej sytuacji, podejmując decyzję o usunięciu wyrobów zawierających azbest należy znaleźć odpowiednią firmę oraz źródła finansowania inwestycji.

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe KOMART sp. z o.o. Knurówie nalicza cenę za składowanie odpadów azbestowych 270 zł netto + 8% VAT = 291,60 zł/tonę.

- COFINCO POLAND Sp. z o. o w Jastrzębiu Zdroju nalicza cenę za składowanie odpadów azbestowych 250 zł netto + 8% VAT = 270,00 zł/tonę.

Do tych kwot należy dodać koszt transportu około 3,5 zł netto/km oraz koszt pakowania i worków około 2-5 zł za sztukę.

Odległość z gminy Bestwina do najbliższego składowiska przyjmującego odpady zawierające azbest na terenie województwa śląskiego w Jastrzębiu-Zdroju wynosi 46 km, odległość do Knuruwa to 57 km.¹

Koszty demontażu indywidualnego wynoszą w zależności od rodzaju pokrycia, wysokości budynku oraz stanu i konstrukcji dachowej od 8 do 20 złotych netto za 1 m²

Do dalszego oszacowania kosztów usunięcia wyrobów azbestowych z obiektów budownictwa prywatnego przyjęto średni przeciętny:

- koszt składowania 100 m² = 448,6 zł,
- koszt worków 100 m² – 3x5 zł = 15 zł,
- koszt transportu 100 m² – 347,76 zł,
- koszt demontażu 100 m² – 1800 zł.

Średni koszt usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu Gminy Bestwina oszacowano na około 26,11 zł, natomiast ze względu na zmienne ceny i warunki przedsiębiorców zajmujących się demontażem do dalszych obliczeń przyjęto koszt 30 zł brutto/m².

Szacunkowe koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych (bez ujęcia rur) z terenu Gminy Bestwina:

- koszt usunięcia wszystkich wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina - 34 219 m² można oszacować na 1 026 tys. zł brutto,
- koszt usunięcia wyrobów azbestowych będących własnością osób fizycznych zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina -34 059 m² można oszacować na 1 021 tys. zł brutto,
- koszt usunięcia wyrobów azbestowych będących własnością RSP Przełom-Kaniów w likwidacji zlokalizowanych na terenie gminy Bestwina -160 m² wyrobów można oszacować na 4 800 zł brutto.

Powyższe kwoty są jedynie wstępnym szacunkiem, nie zawierają one usunięcia rur kominowych (10 mb) oraz wymiany rur wodociągowych azbestowo-cementowych (12 221 mb). Szacuje się, że wymiana (wykopywanie starych rur a-c oraz montaż nowych rur pcv) jednego kilometra rur wodociągowych to kwota około 1 milion złotych.

„Doświadczenia związane z usuwaniem rur wodociągowych zawierających azbest, wskazują na niekorzystny bilans strat i korzyści, zarówno ekonomicznych, jak i ekologicznych. Proces usuwania tych wyrobów i transportu odpadów na składowiska jest wysoce kosztochłonny i powoduje - nie występujące wcześniej w tych miejscach - zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz dla środowiska. Za najbardziej racjonalne rozwiązanie uznać zatem należy pozostawianie w ziemi rur zawierających azbest - pod warunkiem zewidencjonowania ich w planach miejscowych i dokumentacji nieruchomości, co umożliwi skuteczny nadzór nad procesem bezpiecznego usunięcia wyrobów azbestowych w przyszłości, gdyby właściciel terenu podjął taką decyzję”²

W związku z tym w dalszych obliczeniach nie zostały ujęte rury kominowe i wodociągowe.

Kwoty te nie uwzględniają także dodatkowych kosztów, jakie musi ponieść właściciel posesji czyli kosztów nowego pokrycia dachowego, nowej elewacji – zakupu materiałów i robocizny.

Zaleca się, aby usuwanie wyrobów azbestowych (dachy, ściany budynków) było połączone z termomodernizacją obiektów – jeżeli są to budynki mieszkalne.

Na potrzeby niniejszego opracowania podjęto próbę oceny szacunkowych, potencjalnych kosztów całkowitych działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Do dalszych obliczeń

¹ dane na podstawie portalu Targeo.pl

² Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, załącznik do uchwały Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.

dotyczących cen usług budowlanych oraz cen materiałów użyto programu kosztorysowego Sekocenbud, poziom cen z IV kwartału 2014 roku. Przyjęto cztery warianty pokrycia z blachodachówki i gontu bitumicznego, pokrycia z papy oraz blachy trapezowej.

Na budynkach należących do osób fizycznych zewidencjonowanych jest 34 059 m² wyrobów zawierających azbest w tym 18 146 m² to powierzchnia dachów pokrytych azbestem, a 13 056 m² to powierzchnia elewacji pokrytych azbestem.

Wymianę wszystkich wyrobów na dachach ujęto w 4 wariantach, natomiast wymianę pokrycia elewacyjnego w jednym wariantcie.

Pod uwagę wzięto koszt:

nowego pokrycia dachowego:

- z papy wraz z wymianą więźby dachowej (I wariant),
- z blachy trapezowej wraz z wymianą więźby dachowej (II wariant),
- z blachodachówki wraz z wymianą więźby dachowej (III wariant),
- z gontu bitumicznego wraz z wymianą więźby dachowej (IV wariant),

nowego pokrycia elewacyjnego:

- styropian 10 cm oraz tynk mineralny.

Tabela 7 Szacowane koszty demontażu pokrycia dachowego oraz nowego pokrycia dachowego w 4 wariantach, a także ocieplenia ścian budynków w kwotach netto

Całkowita powierzchni do wymiany	Powierzchnia dachów 18 146 m²	Powierzchnia elewacji 13 056 m²
<i>wariant I koszt demontażu więźby i montażu nowego pokrycia dachowego pokrycie papą 1 m² = 146,36 zł</i>	2 655 848,56 zł	-
<i>wariant II koszt demontażu więźby i montażu nowego pokrycia dachowego pokrycie blachą trapezową 1 m² = 173,79 zł</i>	3 153 593,34 zł	-
<i>wariant III koszt demontażu więźby i montażu nowego pokrycia dachowego pokrycie blachodachówką 1 m² = 155,02 zł</i>	2 812 992,92 zł	-
<i>wariant IV koszt demontażu więźby i montażu nowego pokrycia dachowego pokrycie gontem bitumicznym 1 m² = 170,66 zł</i>	3 096 796,36 zł	-
<i>Wariant V koszt docieplenia styropianem 10 cm oraz tynku mineralnego 1 m² ok. 140 zł</i>	-	1 827 840 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Kosztorysowego Sekocenbud, poziom cen z IV kwartału 2014 roku, dane dotyczące docieplenia budynków pochodzą z szacunków własnych

Powyższe dane wskazują, iż zależnie od jakości nowego pokrycia dachowego koszt bezazbestowych pokryć dachowych to koszt około 2,6 – 3,1 mln złotych oraz elewacyjnych to koszt 1,8 mln zł.

Do tych kwot należy dodać koszt demontażu pokrycia azbestowego, transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowych oszacowane na 1 021 tys. złotych.

7. ŚRODKI FINANSOWE NA USUWANIE AZBESTU

Zgodnie z założeniami „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032” koszty związane z usunięciem wyrobów zawierających azbest mają być finansowane przez właścicieli – zarządców obiektów, w tym właścicieli obiektów z wyrobami zawierającymi azbest.

Inicjatywy samorządu terytorialnego, zmierzające do sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych i likwidacji skutków ich szkodliwości dla mieszkańców i środowiska dają możliwości dofinansowania powyższych działań z funduszy jednostek samorządowych, środków celowych funduszy ekologicznych a także ze środków funduszy Unii Europejskiej.

Stąd też rola samorządu w pozyskiwaniu funduszy na wsparcie realizacji programu usuwania wyrobów azbestowych z terenu gminy ma istotne znaczenie, w szczególności dla osób fizycznych-właścicieli obiektów, dla których usunięcie wyrobów zawierających azbest i w następstwie odnowa pokryć dachowych/elewacyjnych obiektów w większości przekracza ich możliwości finansowe.

7.1. Środki budżetowe Gminy Bestwina

Najbardziej dostępnymi i najprostszymi możliwościami finansowania usuwania azbestu są:

- środki własne właścicieli obiektów budowlanych,
- środki własne inwestorów prywatnych (osób fizycznych),
- środki własne jednostek samorządu terytorialnego.

Właściciele obiektów budowlanych takich jak firmy lub przedsiębiorstwa samodzielnie pokrywają koszty demontażu, usunięcia i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Z oczywistych przyczyn środki własne osób fizycznych to trudne zadanie dlatego, że po demontażu powłok azbestowych mieszkańcy mają do poniesienia niemały wydatek związany z nowym pokryciem dachowym czy elewacyjnym.

W związku z tym najpopularniejszym źródłem finansowania dla mieszkańców w tym także gminy Bestwina jest dofinansowanie ze środków budżetowych. Sposób ten Gmina Bestwina stosowała od 2006 roku, dzięki czemu do 2015 roku usunięto ponad 250 Mg wyrobów zawierających azbest.

W razie braku możliwości pozyskania środków finansowych na usuwanie wyrobów zawierających azbest Gmina Bestwina w dalszym ciągu będzie wspomagać mieszkańców ze środków pochodzących z budżetu Gminy. Pierwszym etapem będzie przyjęcie uchwałą Rady Gminy Bestwina niniejszego dokumentu. Kolejnym etapem będzie opracowanie „Regulaminu dofinansowania...”, w którym określone zostaną wysokości dofinansowania, warunki jakie należy spełnić oraz jakie dokumenty należy złożyć w celu uzyskania dofinansowania.

W poniższych rozdziałach podaje się informacje nt. aktualnie dostępnych instrumentów finansowania działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, dostępnych w województwie śląskim.

7.2. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zawarł z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2011 roku porozumienie na współfinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa śląskiego, które obowiązuje do końca 2015 z ostatecznym terminem składania wniosków do 31 lipca br. Nowe porozumienie zostało zawarte na lata 2016- 2017 dając możliwość uzyskania wsparcia ze środków publicznych na likwidację wyrobów zawierających azbest, pochodzących z budynków i obiektów należących do osób fizycznych.

Według informacji uzyskanych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest już zawarte nowe porozumienie pozwalające Samorządom na uzyskanie łączonego dofinansowania z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie będzie posiadanie inventaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz przyjętego uchwałą Radą Gminy Programu Usuwania Azbestu. Dokładne zasady określone zostaną na początku

2016 roku wraz z terminem składania wniosków. Według informacji planowany jest ciągły nabór wniosków oraz udzielanie łączonego dofinansowania na zasadach porównywalnych do poprzednich lat.

W okresie sierpień-grudzień Fundusz udziela pożyczek na warunkach preferencyjnych w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych na cele proekologiczne związane z likwidacją wyrobów zawierających azbest.

Wszystkie prace dofinansowane przez Fundusz Ochrony Środowiska polegające na demontażu, zbiórce i transporcie wyrobów azbestowych, muszą zostać wykonane przez firmę posiadającą odpowiednie uprawnienia na wykonywanie tego typu działań, dowodem na tego rodzaju współpracę powinna być dokumentacja potwierdzająca udział osób uprawnionych.

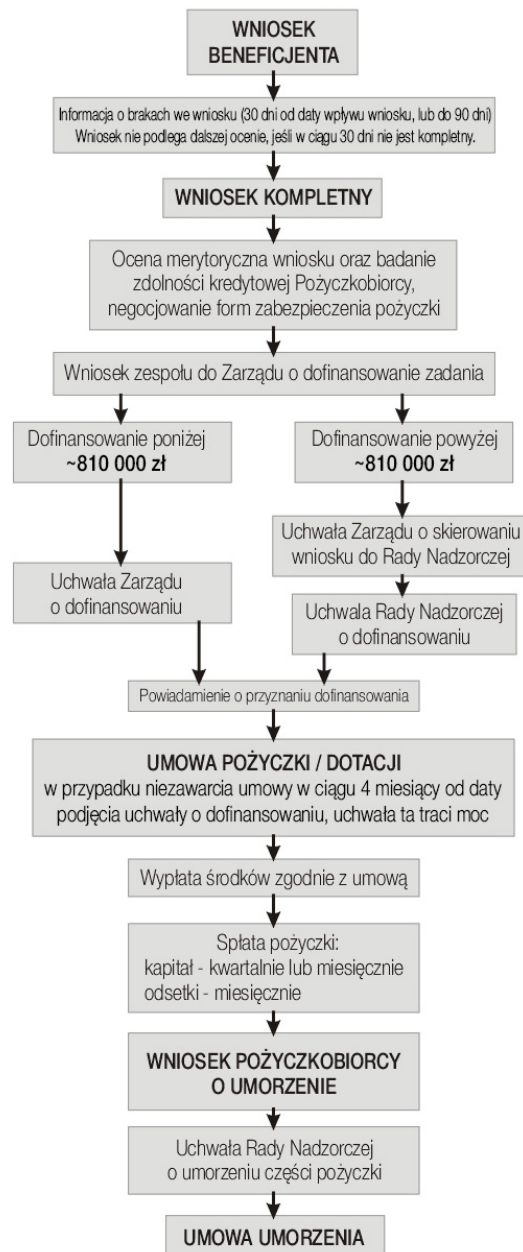
Wyżej wymienione zadania Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach traktuje, jako bardzo poważne wyzwania służące dostosowaniu polskich realiów do norm panujących w Unii Europejskiej oraz pozwalające nam żyć zdrowo i bezpiecznie w przyjaznym środowisku. Z dofinansowania korzysta coraz więcej gmin z woj. śląskiego, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz przedsiębiorców, a w ostatnich latach pojawiła się realna szansa, by z dofinansowania ze środków publicznych mogli korzystać także właściciele prywatnych domów.³

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przyznaje dofinansowanie na działania proekologiczne samorządom składającym wnioski w imieniu właścicieli budynków, bezpośrednim wnioskodawcą posiadającym tytuł prawny do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Powyższe działania mogą być podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe za pośrednictwem linii kredytowych. Dofinansowanie udzielane przez Fundusz to:

- Pożyczki do 100% na wykonanie zadania,
- Pożyczki łączone (dotacja oraz pożyczka),

Na stronie internetowej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej www.wfosigw.katowice.pl dostępne są wzory wniosków niezbędnych do otrzymania dofinansowania na usuwanie wyrobów zawierających azbest. Do składanych dokumentów powinna być dołączona wersja elektroniczna wniosku na płycie CD. Po okresie czasu przeznaczonym na uzupełnienie dokumentów następuje przyjęcie dezyderatu wnioskodawcy. W dalszej kolejności następuje ocena merytoryczna oraz badanie zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy połączone z negocjowaniem form zabezpieczenia pożyczki. Decyzja o przyznaniu pożyczki jest podejmowana na podstawie uchwały Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Po zatwierdzeniu uchwały Pożyczkobiorca informowany jest o przyznaniu dofinansowania. Stopa redyskonta weksli ustalona na 1 stycznia 2015 wynosiła 2,25 %, a stopa bazowa 2,16 %. Zawarcie umowy musi nastąpić w ciągu 4 miesięcy od daty uchwały o dofinansowaniu, w przeciwnym razie traci ona swoją ważność. Wypłata środków następuje zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, zarówno jak spłata pożyczki, kapitał jest zwracany kwartalnie lub miesięcznie, a odsetki miesięcznie. Pożyczkobiorca może złożyć wniosek o umorzenie otrzymanych środków, powyższy dokument musi zostać uchwalony przez Radę Nadzorczą, która zwalnia z dalszej spłaty pożyczki.

³ Na podstawie informacji zamieszczonych na stronie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Rysunek 12 Procedura rozpatrywania wniosków

Źródło: <https://www.wfosigw.katowice.pl/index.php/gospodarka-odpadami/jak-uzyskac-dofinansowanie/procedura-rozpatrywania-wniosku>

7.3. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Wytyczne Programowe w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 zostały zatwierdzone przez Zarząd Województwa Śląskiego w dniu 25.08.2015 r. uchwałą nr 1576/62/V/2015. Zakładają one dofinansowanie na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Celem wyżej wymienionego działania jest zmniejszenie ilości odpadów zagrażających mieszkańcom regionu oraz środowisku. Uzasadnieniem podjętego działania jest potrzeba usprawnienia i przyspieszenia procesu wdrażania prawa UE poprzez wypełnienie zobowiązań unijnych; powyższe działanie ma na celu zaspokajanie potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami

w kontekście prawa UE. W RPO dla województwa śląskiego na lata 2014-2020 istnieje możliwość dofinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu:

- **DZIAŁANIE 5.2. GOSPODARKA ODPADAMI**

W ramach punktu 5.2 ujętego w Wytycznych Programowych zawarte są niezbędne do realizacji projektu działania, zgodne z zasadami określonymi w części ogólnej wytycznych programowych. Wydatkiem związanym z realizacją inwestycji jest zastąpienie materiałów azbestowych materiałami nieszkodliwymi, włącznie z demontażem, unieszkodliwieniem oraz związanymi z przywróceniem stanu obiektu przed demontażem pracami przy użyciu materiałów nieszkodliwych, w tym wykonanie niezbędnych prac związanych z konstrukcją dachu, wynikających z dokumentacji technicznej.

Beneficjentami działania 5.2. Gospodarka odpadami mogą być:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej);
- Porozumienia podmiotów wyżej wymienionych reprezentowane przez lidera;
- Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego (tzw. projekty hybrydowe)
- Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;
- Towarzystwa budownictwa społecznego.⁴

7.4. Bank Ochrony Środowiska S.A.

Dofinansowania w formie kredytu na realizację zadań związanych z usuwaniem azbestu udziela również Bank Ochrony Środowiska SA. Przedmiotem kredytowania jest m. in.:

- usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- wymiana powierzchni dachowych azbestowych lub elewacyjnych płyt azbestowych,
- demontaż, transport i utylizacja wyrobów azbestowych.

Kredyt przeznaczony jest dla wszystkich osób decydujących się na Eko Inwestycję związaną z likwidacją wyrobów azbestowych z budynków.

Warunki kredytowania:

- dopłata do kredytu w wysokości do 15% kosztów kwalifikowanych,
- okres kredytowania: do 10 lat,
- maksymalna kwota: do 100% kosztów kwalifikowanych,

Aby otrzymać kredyt na Eko Inwestycję należy:

- zweryfikować możliwość kwalifikacji przedsięwzięcia jako Inwestycji Wspomaganej lub wybrać urządzenie z listy LEME dostępnej na stronie internetowej www.nfosigw.gov.pl
- złożyć w Banku Ochrony Środowiska wniosek wraz z wymaganymi załącznikami i innymi dokumentami niezbędnymi do podjęcia decyzji kredytowej i uzyskania dotacji.

⁴ Na podstawie Wytycznych Programowych w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

8. OKREŚLENIE ZADAŃ DO REALIZACJI DO 2032 ROKU HARMONOGRAM WDRAŻANIA SYSTEMU

Prawidłowy przebieg usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bestwina powinien opierać się na następujących elementach:

1. inwentaryzacji azbestu na terenie gminy (inwentaryzacja została przeprowadzona w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku),
2. bieżącej aktualizacji Bazy Azbestowej pod kątem usuniętych wyrobów z terenu gminy,
3. późniejszej aktualizacji inwentaryzacji (2020 rok),
4. informacji dla społeczeństwa o możliwościach uzyskania dofinansowania na usuwanie azbestu (np. komunikat na stronach internetowych Urzędu Gminy i na tablicach ogłoszeń),
5. edukacji społeczeństwa (np. ulotki dla mieszkańców),
6. określeniu warunków dofinansowania usuwania azbestu (Uchwała Rady Gminy, Regulamin),
7. kontroli bezpiecznego przebiegu usuwania azbestu z terenu gminy (dane te zostaną uzyskane między innymi z aktualizacji inwentaryzacji).

Tabela 8 Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających z terenu gminy Bestwina”

Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Koszty rok / całość
Edukacja mieszkańców	<i>Przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych o przyjętym „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bestwina do 2032 roku” (m.in. na stronach internetowych Urzędu Gminy i w lokalnej prasie)</i>	<i>maj-sierpień 2015 roku i w miarę potrzeby powtórnie w kolejnych latach realizacji „Programu...”</i>	<i>500 zł w każdym roku / 9.000 zł</i>
	<i>Przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości azbestu, bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi oraz sposobach ich usuwania i o obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z posiadaniem wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Gminy, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)</i>		
	<i>Przekazanie właścicielom nieruchomości informacji o obowiązku przeprowadzenia kontroli stanu wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie ich nieruchomości oraz sporządzenia „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania tych wyrobów”, przekazania „oceny” organowi nadzoru budowlanego-zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 sierpnia 2010 r. (Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089) w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (m.in. na stronach internetowych Urzędu Gminy, w lokalnych gazetach, w postaci ulotek, plakatów, ogłoszeń, szkoleń edukacyjnych)</i>		
Utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest	<i>Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów z azbestu na obiektach będących własnością osób fizycznych i prawnych</i>	<i>w miarę potrzeb co 3-5 lat</i>	<i>5.000 zł każda / 12.000 zł</i>

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

	<i>Aktualizacja Bazy Azbestowej</i>	<i>wrzesień 2015 corocznie do 30 marca</i>	<i>koszty administracyjne</i>
<i>Oczyszczenie terenów gminnych oraz innych terenów publicznych z odpadów zawierających azbest (problem z uzyskaniem informacji o własności – dzikie wysypiska)</i>	<i>Sporządzenie wykazu miejsc występowania odpadów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia</i>	<i>corocznie na wiosnę w miarę składanych informacji przez mieszkańców</i>	<i>koszty administracyjne</i>
<i>Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych</i>	<i>Okresowa aktualizacja regulaminu dofinansowania</i>	<i>aktualizacja według potrzeb</i>	<i>koszty administracyjne</i>
	<i>Sporządzenie wykazu wniosków do bieżącej realizacji z zachowaniem zasady kolejności złożenia wniosków</i>	<i>corocznie według potrzeb</i>	<i>koszty administracyjne</i>
	<i>Usunięcie odpadów zawierających azbest</i>	<i>corocznie – w okresie letnim zgodnie z postanowieniami umowy z wykonawcą</i>	<i>w miarę potrzeb i dostępnych środków około 1 021 tys. zł brutto (bez ujęcia rur wodociągowych)</i>
<i>Monitoring realizacji „Programu”</i>	<i>Sporządzenie i przedłożenie Radzie Gminy Bestwina sprawozdania w zakresie:</i> <ul style="list-style-type: none"><i>– ilości miejsc i ilości występujących wyrobów zawierających azbest od początku realizacji programu i za dany rok,</i><i>– ilości miejsc odbioru odpadów zawierających azbest i ilości usuniętych odpadów w danym roku i narastająco,</i><i>– poniesionych nakładów na realizację programu w danym roku i narastająco.</i>	<i>w trakcie opracowywania raportu z realizacji POŚ</i>	<i>Raport 1.500 zł każdy</i>
	<i>Aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bestwina</i>	<i>w miarę potrzeb (raz na 5 lat)</i>	<i>4.000 zł każda / 12.000 zł</i>

9. OKREŚLENIE SPOSOBU MONITOROWANIA „PROGRAMU...”

Niniejszy „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bestwina” wpisuje się w „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”.

Należy zaznaczyć, że „Program...” powinien być realizowany przez istniejące struktury samorządu gminnego i nie powinien powodować tworzenia nowych stanowisk w administracji. Nieodzownym elementem wspierającym założenia „Programu...” będzie także współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytutami naukowymi oraz mediami.

Niezbędnym elementem zarządzania „Programem...” jest jego monitorowanie. W ramach działań monitoringowych określone zostaną zmiany ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bestwina w kolejnych latach realizacji „Programu...” tj.:

- ilości zutylizowanych w danym roku odpadów zawierających azbest,
- ilości wyrobów azbestowych pozostałych jeszcze do likwidacji.

Raz na 2 lata w ramach raportowania Programu Ochrony Środowiska przedstawiany będzie Radzie Gminy Bestwina raport przedstawiający także wyniki realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bestwina”.

Raport z realizacji „Programu...” winien być wykonany przy uwzględnieniu podanych w tabeli poniżej wskaźników monitorowania:

Tabela 9 Wskaźniki monitoringu „Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych z terenu gminy Bestwina”

Wskaźnik monitoringu	Jednostka miary	Działania zrealizowane do 2015 roku Stan na sierpień 2015 roku
Liczba wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno – informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest i odpadów zawierających azbest	szt.	2
Ilość obiektów oraz lokalizacji urzędzeń, instalacji z wyrobami zawierającymi azbest *osoby fizyczne +osoby prawne	szt.	244+2 204+2*
Wagowa ilość wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bestwina	Mg	375,052+490,6
Ilość obiektów, urzędzeń, instalacji objętych usuwaniem wyrobów zawierających azbest do 2015 roku	szt.	147
Ilość obiektów, urzędzeń, instalacji objętych zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest	szt.	0
Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	254,802
Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją programu (usunięto 254,802 Mg ilość zinwentaryzowana w 2005-2006 roku 374 Mg)	%	68,1
Procentowa ilość wszystkich usuniętych odpadów zawierających azbest do 2015 roku w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w ogóle czyli zarówno w latach 2005-2006 oraz w 2015 roku (czyli 1.120.454 Mg)	%	22,7
Procentowa ilość wszystkich usuniętych odpadów zawierających azbest z terenów osób fizycznych do 2015 roku w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w ogóle czyli zarówno w latach 2005-2006 oraz w 2015 roku (czyli 629,854 Mg)	%	40,45
Ilość zlokalizowanych w gminie dzikich wysypisk odpadów zawierających azbest	szt.	0

Za dwa lata przy opracowaniu raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska zaleca się wykorzystanie powyższej tabeli poprzez dodanie kolejnej kolumny po prawej stronie ze stanem realizacji działań z 2017 roku. Porównanie wyników z 2015 roku i 2016 roku da obraz szybkości usuwania wyrobów zawierających azbest i dalszych potrzeb w tym zakresie.

Wynikiem realizacji zadań zapisanych w niniejszym „Programie...” będzie stopniowe zwiększanie się sumarycznej ilości usuniętego azbestu oraz stopniowego zmniejszenia się ilości wyrobów zawierających azbest do usunięcia z terenu gminy.

10. ODDZIAŁYWANIE SYSTEMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA ŚRODOWISKO

Moment usuwania wyrobów zawierających azbest polegający na łamaniu, cięciu i kruszeniu płyt to największe narażenie zdrowia ludzkiego na pył azbestowy. W przeszłości (a także nadal) wiele prac związanych z usuwaniem (zabezpieczaniem) elementów zawierających azbest wykonywanych było systemem gospodarczym bez przestrzegania jakichkolwiek norm w tym zakresie, a usunięte wyroby azbestowe – odpady niebezpieczne deponowane były w miejscach niedozwolonych (np. w lasach, na polach, itp.). Bezpieczne usuwanie wyrobów azbestowych stanowi jeden z podstawowych celów „Programu...”. Zakłada się, że w trakcie realizacji „Programu...” demontaż wyrobów azbestowych prowadzić będą jedynie firmy spełniające odpowiednie wymogi formalno-prawne, dysponujące wymaganym sprzętem i przeszkoloną załogą.

Zgodnie z dotychczasowymi doświadczeniami prawidłowo wykonywane prace z usuwaniem azbestu (nawilgacanie wyrobów, odpowiednie opakowanie, oczyszczenie terenu prac z resztek azbestu, itp.) nie wiążą się z nadmierną emisją włókien azbestu. Należy, więc sądzić, że realizacja „Programu...”, w tym właściwy sposób wykonywania prac nie wpłynie negatywnie na stan środowiska, ograniczając uwalnianie włókien azbestu do otoczenia z racji użytkowania wyrobów już zdegradowanych, a także w sposób istotny zapobiegnie niewłaściwemu sposobowi pozbywania się odpadów azbestowych.

Usuwanie azbestu, a miejsca lęgowe ptaków i nietoperzy

Przy pracach związanych remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy.

Ze względu na potencjalne występowanie w załomach dachów pokrytych powłokami zawierającymi azbest gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach (pokrycia dachowe i elewacje) należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali to w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże problem.

W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, o których mowa była w powyższym akapicie, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.

Inwestor/firma wykonująca prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach. Ze względu na słabą znajomość biologii ptaków przez inwestorów i firmy wykonujące remonty, zaleca się obligatoryjnie zgłaszać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu, po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej. Pozwoli to uniknąć wstrzymania prac remontowych w sytuacji, gdy okaże się, że w obiekcie znajdują się siedliska chronionych gatunków ptaków.

Najbardziej optymalna jest sytuacja gdy inwestor/firma remontująca zgłasza potrzebę ustalenia czy budynek jest zasiedlony przez chronione gatunki ptaków, rok przed planowanym remontem w okresie kwiecień - czerwiec. Pozwala to na szybkie ustalenie stanu faktycznego, a w razie stwierdzenia występowania siedlisk ptaków ustalenie z wyprzedzeniem, jakie działania należy podjąć i w jakim czasie byłoby możliwe sprawne zaplanowanie i przeprowadzenie prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe bądź elewacje). Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych

rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest z obiektu. Kończącym etapem jest wystąpienie do RDOŚ w Katowicach z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami mającymi na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektu budowlanego.

Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach www.katowice.rdos.gov.pl są dostępne szczegółowe informacje nt. procedury uzyskania zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

11. ZARZĄDZANIE, ORGANIZACJA I WDRAŻANIE „PROGRAMU...”

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bestwina” będzie realizowany przez Wójta Gminy Bestwina i finansowany ze środków własnych mieszkańców, ze środków Gminy, Bestwina, środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz innych dostępnych zewnętrznych środków (opisanych szczegółowo w rozdziale 8). Decyzja dotycząca sposobu i źródeł finansowania będzie zależała od możliwości finansowych Gminy Bestwina, a także od dostępnych źródeł finansowych w danym roku.

Dofinansowaniu może podlegać może być koszt demontażu wyrobów zawierających azbest z obiektów kubaturowych, koszt załadunku na terenie nieruchomości, transport i koszt składowania odpadów zawierających azbest.

Zasady Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 umożliwiają także dofinansowanie zakupu nowych pokryć dachowych i elewacyjnych.

Szczegółowe zasady dofinansowania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z nieruchomości należących do osób fizycznych zostaną określone w Regulaminie w sprawie określenia zasad udzielenia dofinansowania dla osób fizycznych na usuwanie odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Bestwina. Regulamin ten będzie aktualizowany okresowo w miarę potrzeb i możliwości finansowania.

Regulamin jednoznacznie określi m.in.:

- kto może ubiegać się o dofinansowanie poniesionych kosztów usuwania azbestu,
- jakie dokumenty powinny zostać przedstawione i jakie warunki spełnione przez wnioskodawcę, aby można było starać się o dofinansowanie,
- jakie kryteria zostały określone dla wnioskodawców starających się o dofinansowanie,
- do jakiej kwoty lub jakie prace będą dofinansowane.

Załącznik nr 1. Procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Ministerstwo Gospodarki w ramach realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” proponuje stosowanie się do procedur dotyczących postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, które pozwalają na ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko podczas użytkowania i demontażu wyrobów zawierających azbest, a także transportu odpadów azbestowych.

GRUPA I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1 - Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Procedura 2 - Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

GRUPA II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest - wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3 - Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4 - Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

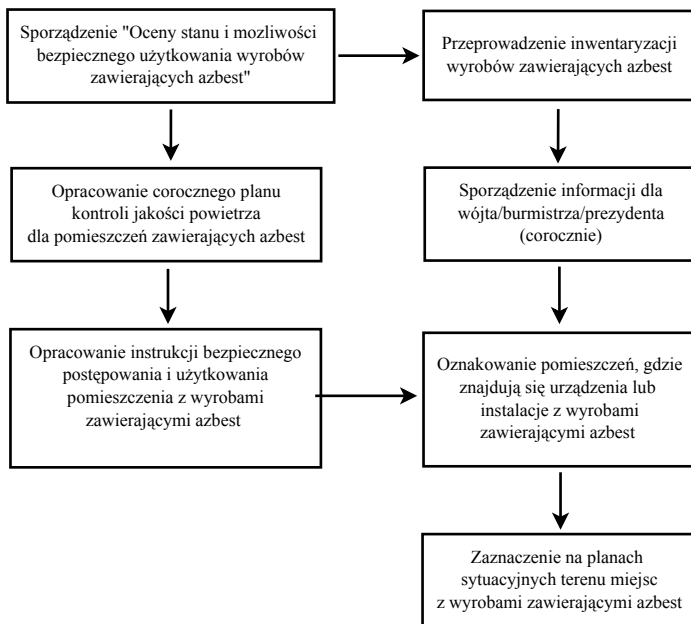
GRUPA III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5 - Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

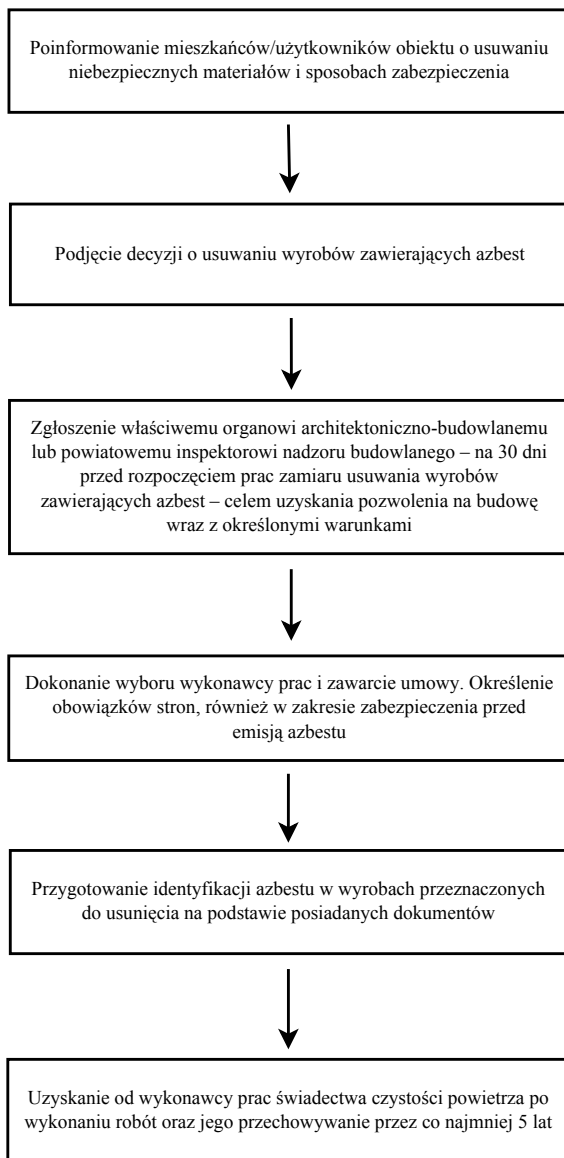
GRUPA IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6 - Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

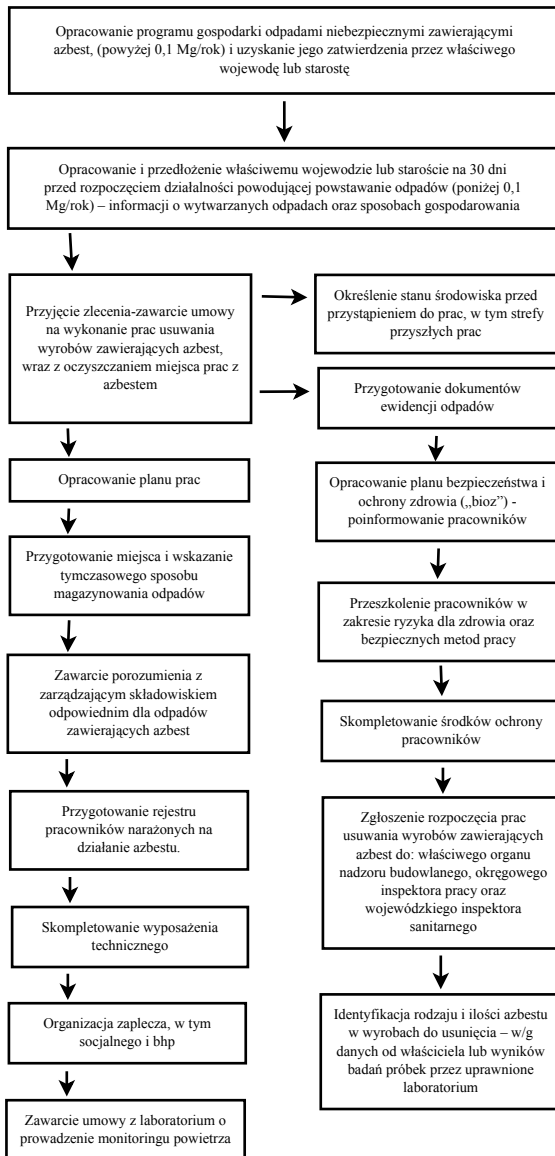
PROCEDURA 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest

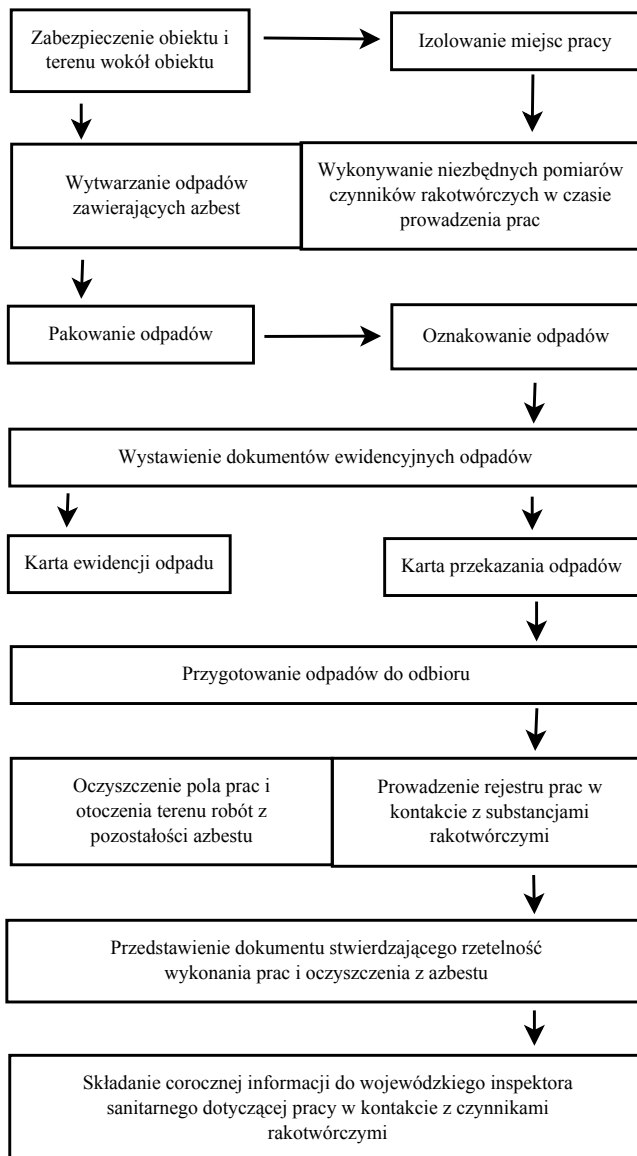
PROCEDURA 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów

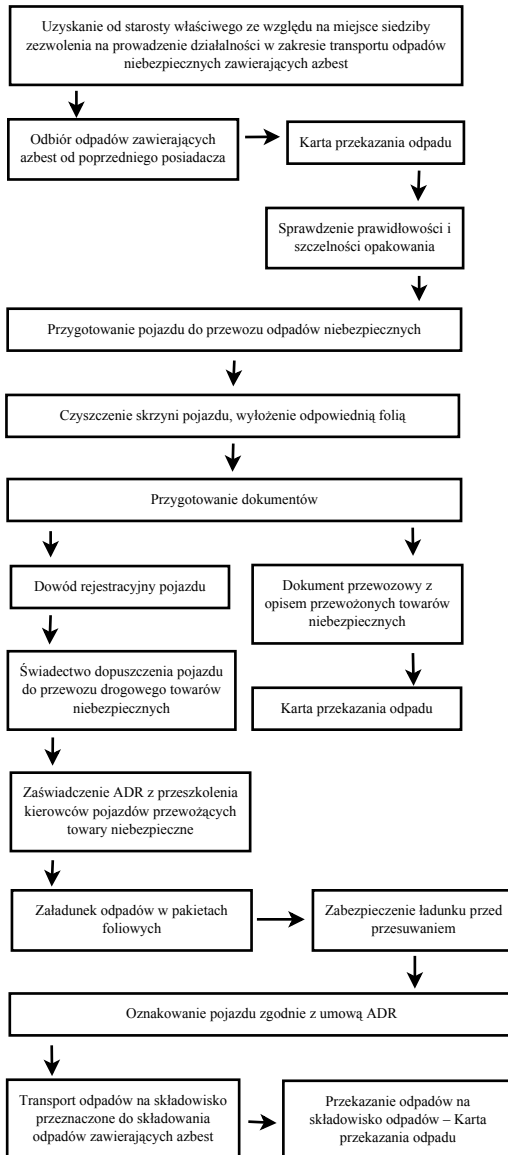
PROCEDURA 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest

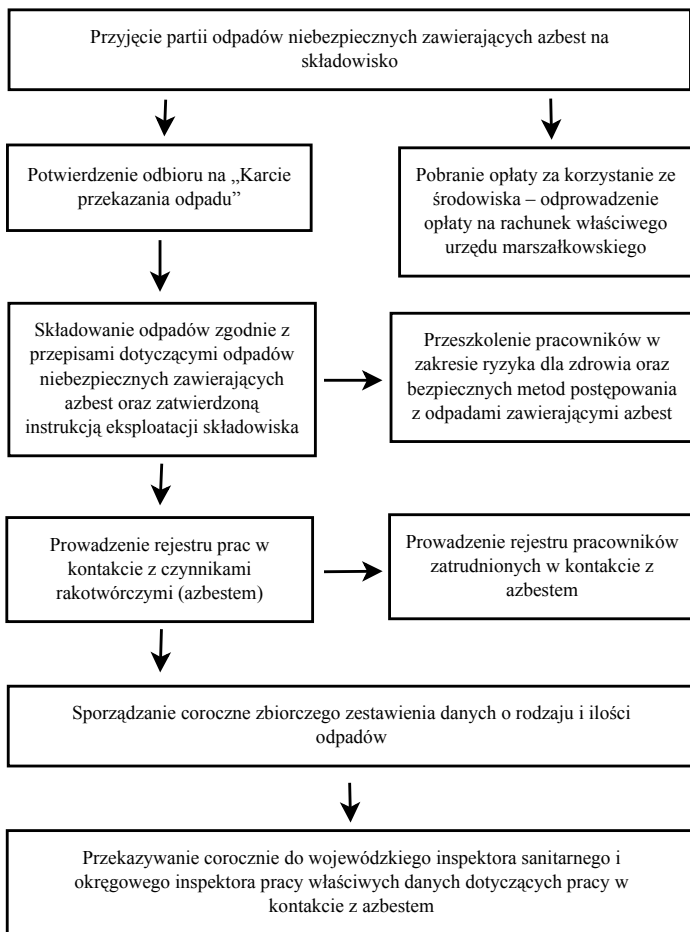
PROCEDURA 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji

PROCEDURA 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

PROCEDURA 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:
.....
.....
2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:
.....
.....
3. Rodzaj zabudowy³⁾:
4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:
5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:
6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:
7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:
8. Stopień pilności⁷⁾:
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:
 - a) nazwa i numer dokumentu:
 - b) data ostatniej aktualizacji:
10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:
11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....

(podpis)

data

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1% lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natraskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,

- papier, tektura,
 - drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
 - drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.
- ⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).
- ⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).
- ⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾:Numer działki ewidencyjnej²⁾:Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:Ilość wyrobów⁴⁾:Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	

20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- ¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- ²⁾ Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- ³⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- ⁴⁾ Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- ⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

ANKIETA

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bestwina

Prosimy zakreślić właściwą odpowiedź:

1) Na terenie mojej posesji jestsztuk budynków pokrytych azbestem

2) Wyroby zawierające azbest znajdują się:

- dach budynku mieszkalnego.....m²
- dach budynku gospodarczego albo garażu.....m²
- zadaszenie wiaty.....m²
- elewacja budynku mieszkalnego.....m²
- elewacja budynku gospodarczego albo garażu.....m²
- inne urządzenie budowlane.....m²
- zdemontowane i złożonem²

3) Rodzaj wyrobu zawierającego azbest:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie (np. dachowe „karo”, dachówka)m²
- płyty faliste azbestowo-cementowe (dachowe)m²
- inne(jakie).....m²

4) Stan techniczny wyrobu z azbestem (na podstawie oceny)

- dobry (powierzchnia pomalowana, brak widocznych uszkodzeń)
- niezadowalający (małe uszkodzenia, brak ubytków)
- bardzo zły (uszkodzenia w postaci widocznych pęknięć wyrobu, duże ubytki na powierzchni)

5) Przewiduję usunięcie wyrobów zawierających azbest w latach:

- 2014-2015
- 2016 – 2017
- 2018 – 2019
- później

6) Czy w przypadku dofinansowania kosztów związanych z usunięciem azbestu chciałby Pan/Pani dokonać wcześniejszego usunięcia wyrobów zawierających azbest:

- tak
- nie

Imię i nazwisko właściciela posesji:

.....

Telefon.....

Adres gdzie zlokalizowany się azbest:

miejsowość

ulica....., nr

numer działki..... numer obwodu ewidencyjnego.....

Miejscowość	Ulica	Numer domu	Numer działki ewidencyjnej	Nazwa obiektu	Rodzaj zabudowy 1-mieszkalny 2-gospodarczy 5-inny 7-zdemontowany	Rodzaj wyrobu 2-falisty 1-plaski 3 -rury i złącza	Ilość w kg	Stopień pilności
Bestwina	Akacyjowa ul.	12	2092/35	elewacja	2	2	275	3
Bestwina	Akacyjowa ul.	12	2092/35	dach	2	2	275	3
Bestwina	Akacyjowa ul.	16	2092/29	dach	1	1	1540	1
Bestwina	Bialska ul.	78	105/94	elewacja	1	1	660	3
Bestwina	Bialska ul.	83	1855/33	elewacja	1	1	374	3
Bestwina	Bialska ul.	86	105/44	elewacja	1	1	495	3
Bestwina	Bialska ul.	86	105/44	elewacja	2	1	198	3
Bestwina	Bialska ul.	110	105/167	dach	2	2	165	2
Bestwina	Bolesława Prusa ul.	4	1754/111	dach	1	1	1760	2
Bestwina	Buczyna ul.	12	1150/3	zadaszenie wiaty	5	2	550	1
Bestwina	Dolna ul.	14	555/16	dach	2	2	880	3
Bestwina	gen. Sikorskiego ul.	22	387/31	elewacja	2	1	1430	2
Bestwina	gen. Sikorskiego ul.	40	387/90	elewacja	1	1	1408	3
Bestwina	gen. Józefa Hallera ul.	6	1130/4	elewacja	1	1	5060	2
Bestwina	gen. Józefa Hallera ul.	33	1111/6	dach	2	2	1100	1
Bestwina	gen. Józefa Hallera ul.	45	1005	dach	2	2	3080	1
Bestwina	Gospodarska ul.	26	595/2	dach	2	2	3300	1
Bestwina	Gospodarska ul.	26	595/2	dach	1	1	2640	2
Bestwina	Gospodarska ul.	34	632/1	dach	2	2	4950	2
Bestwina	Gospodarska ul.	50	753/2	elewacja	1	1	4620	1
Bestwina	Gospodarska ul.	52	757/3	dach	2	2	3850	2

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Bestwina	Gospodarska ul.	66	822/3	dach	2	2	462	1
Bestwina	Henryka Sienkiewicza ul.	2	1754/57	dach	1	1	1870	2
Bestwina	Chabrowa ul.	7	105/78	elewacja	1	1	660	3
Bestwina	Chabrowa ul.	11	105/80	elewacja	1	1	1320	2
Bestwina	Janowicka ul.	5	1727/13	dach	1	1	1320	2
Bestwina	Janowicka ul.	25	1727/17	elewacja	1	1	110	2
Bestwina	Jaworowa ul.	2	2071/3	dach	2	2	880	2
Bestwina	Kościelna ul.	29	2690/2	dach	2	2	330	2
Bestwina	Kościelna ul.	85	1240/5	luzem	7	1	1320	2
Bestwina	Krakowska ul.	20	1168/1	elewacja	1	1	550	3
Bestwina	Krakowska ul.	26	1173/14	dach	2	2	550	3
Bestwina	Krakowska ul.	127	89/54	elewacja	2	1	2860	3
Bestwina	Krakowska ul.	220	277/68	elewacja	1	1	9680	2
Bestwina	Krakowska ul.	268	277/152	elewacja	1	1	880	2
Bestwina	Kwiatowa ul.	69	105/300	elewacja	1	1	660	3
Bestwina	Leśna ul.	25	2522	dach	2	2	1760	3
Bestwina	Leśna ul.	29	1867	dach	1	2	2112	1
Bestwina	Leszczynowa ul.	3	1775	dach	1	1	3630	2
Bestwina	Leszczynowa ul.	12	1796/2	dach	1	1	1540	2
Bestwina	Lipowa ul.	6	2159/5	elewacja	1	1	2530	2
Bestwina	Lipowa ul.	20	2149/6	elewacja	1	1	605	2
Bestwina	Ludowa ul.	5	1500/5	dach	1	1	1760	2
Bestwina	Ludowa ul.	5	1500/5	rury	5	3	400	2
Bestwina	Ludowa ul.	5	1500/5	elewacja	1	1	660	2
Bestwina	Ludowa ul.	7	1498	luzem	7	1	1210	1
Bestwina	Ludowa ul.	10	1492/6	zadaszenie wiaty	5	2	220	3
Bestwina	Ofiar Wojny ul.	14	1855/44	luzem	7	2	110	2

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Bestwina	Ofiar Wojny ul.	14	1855/44	dach	1	2	88	2
Bestwina	Ofiar Wojny ul.	20	1856	dach	2	2	2750	3
Bestwina	Ofiar Wojny ul.	25	102/1	dach	1	1	330	1
Bestwina	Ogrodnicza ul.	6	1565/1	dach	2	1	1540	2
Bestwina	Okrężna ul.	15	1664/17	elewacja	2	1	1100	1
Bestwina	Okrężna ul.	19	1664/16	dach	1	1	550	3
Bestwina	Okrężna ul.	34	1586/2	dach	2	2	660	1
Bestwina	Pawła Godynia ul.		433/3		2	2	880	2
Bestwina	Podleska ul.	71	2017/2	elewacja	1	1	2618	3
Bestwina	Podleska ul.	71	2017/2	luzem	7	1	1320	3
Bestwina	Podleska ul.	104	2118/1	elewacja	1	1	1650	3
Bestwina	Podleska ul.	114	2124/5	elewacja	1	1	1760	2
Bestwina	Podleska ul.	114	2124/5	elewacja	1	1	1760	2
Bestwina	Podzamcze ul.	31	62/4	elewacja	1	1	330	3
Bestwina	Pogodna ul.	5	102/120	luzem	7	1	1540	1
Bestwina	Polna ul.	39	1201/15	elewacja	1	1	770	3
Bestwina	Starowiejska ul.	9	1163/16	dach	1	1	1210	1
Bestwina	Starowiejska ul.	23	951/3	luzem	7	1	1375	1
Bestwina	Studziennik ul.	33	84/11	elewacja	1	1	220	2
Bestwina	Szkolna ul.	10	46/4	dach	1	1	1958	2
Bestwina	Szkolna ul.	45	1754/13	dach	1	1	1540	3
Bestwina	Szkolna ul.	56	2698/5	dach	1	1	1100	1
Bestwina	Szkolna ul.	56	2698/5	elewacja	2	1	1320	2
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	25	2599	dach	2	2	1980	2
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	28	231/5	dach	2	2	18700	2
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	28	318	dach	2	1	1760	2
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	75	499/40	dach	1	1	1980	1
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	84	2537	dach	2	2	1705	2

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Bestwina	Wincentego Witosa ul.	90	2555	zadaszenie wiaty	5	2	880	2
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	90	2555	luzem	7	2	2200	2
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	119	585/33	dach	2	2	385	3
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	133	641/15	elewacja	1	1	1100	3
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	135	641/16	elewacja	1	1	770	3
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	139	641/12	dach	2	2	550	3
Bestwina	Wincentego Witosa ul.	177	878/6	elewacja	1	1	726	3
Bestwina	Wydrzyniec ul.	4	2649	dach	2	2	3300	2
Bestwina	Wydrzyniec ul.	4	2649	elewacja	1	1	2200	1
Bestwina	Zacisze ul.	24	621/6		1	1	165	2
Bestwina	Zaułek ul.	1	548/1	dach	1	2	88	2
Bestwina	Zaułek ul.	10	2595	elewacja	1	1	1980	3
Bestwina	Zaułek ul.	12	2604	elewacja	1	1	1100	1
Bestwinka	Akacyjowa ul.	1	578/7	dach	1	2	1980	3
Bestwinka	Akacyjowa ul.	1	578/7	dach	2	2	11000	3
Bestwinka	Braci Dudów ul.	16	561/3	zadaszenie wiaty	5	2	330	3
Bestwinka	Braci Dudów ul.	16	561/3	luzem	7	1	440	3
Bestwinka	Braci Dudów ul.	26	571/11	dach	2	2	902	2
Bestwinka	Dworkowa ul.	3	678/25	dach	1	1	550	3
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	10	57/1	dach	2	2	330	2
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	10	57/1	dach	2	2	286	2
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	19	174	dach	2	2	330	2
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	33	1206	dach	2	2	1320	3
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	35	1209	dach	2	2	990	2
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	35	1209	dach	1	1	1540	2
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	37	1228/2	elewacja	1	2	330	1
Bestwinka	Franciszka Gandora ul.	37	1228/2	dach	2	2	2750	1
Bestwinka	Józefa Magi ul.	2	322/6	dach	2	2	3300	3

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Bestwinka	Józefa Magi ul.	4	418/8	dach	2	2	1210	3
Bestwinka	Olchowa ul.	2	712/10	elewacja	1	1	880	3
Bestwinka	Olchowa ul.	10	712/28	dach	2	2	880	2
Bestwinka	Pastwiskowa ul.	4	578/30	dach	1	2	1210	3
Bestwinka	Podpolec ul.	7	2572	dach	1	1	1232	2
Bestwinka	Rzeczna ul.	12	182/1	dach	1	1	1210	2
Bestwinka	Rzeczna ul.	33	1178	dach	1	1	880	1
Bestwinka	Rzeczna ul.	33	1178	zadaszenie wiaty	5	1	220	1
Bestwinka	Rzeczna ul.	35	13/2	elewacja	1	1	1540	2
Bestwinka	Rzeczna ul.	35	13/2	dach	1	1	1210	2
Bestwinka	Rzeczna ul.	43	17/1	dach	2	2	330	2
Bestwinka	Sportowa ul.	17	714/44	dach	1	1	880	3
Bestwinka	Sportowa ul.	17	714/44	elewacja	1	1	880	3
Bestwinka	Sportowa ul.	22	629/78	elewacja	1	1	1760	2
Bestwinka	Sportowa ul.	34	614/7	elewacja	1	1	3300	2
Bestwinka	Sportowa ul.	34	614/7	dach	2	2	2200	2
Bestwinka	Sportowa ul.	34	614/7	dach	2	2	1980	2
Bestwinka	Sportowa ul.	44	1334/1	elewacja	1	1	2640	2
Bestwinka	św. Floriana ul.	51	624/8	elewacja	1	1	1980	3
Bestwinka	św. Floriana ul.	63	614/108	elewacja	1	1	660	1
Bestwinka	św. Floriana ul.	73	614/56	elewacja	1	1	2200	3
Bestwinka	św. Floriana ul.	91	614/73	elewacja	1	1	1430	2
Bestwinka	św. Floriana ul.	102	605/5	elewacja	1	1	3300	3
Bestwinka	św. Floriana ul.	104	605/53	elewacja	1	1	2750	3
Bestwinka	św. Floriana ul.	112	605/31	elewacja	1	1	88	3
Bestwinka	Tulipanów ul.	5	714/29	luzem	7	1	1320	1
Bestwinka	Walentego Ślosarczyka ul.	1	605/16	elewacja	1	1	1210	3
Bestwinka	Walentego Ślosarczyka ul.	1	605/16	dach	2	1	275	1

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Bestwinka	Walentego Śłosarczyka ul.	2	1140	elewacja	1	1	2640	2
Bestwinka	Walentego Śłosarczyka ul.	17	597/14	zadaszenie wiaty	5	2	660	3
Bestwinka	Walentego Śłosarczyka ul.	46	591/20	elewacja	1	1	2640	3
Bestwinka	Walentego Śłosarczyka ul.	48	591/26	dach	2	2	396	2
Bestwinka	Walentego Śłosarczyka ul.	49	593/3	dach	2	2	880	3
Bestwinka	Walentego Śłosarczyka ul.	51	593/15	zadaszenie wiaty	5	2	440	2
Bestwinka	Wincentego Witosa ul.	27	712/33	dach	1	1	1100	3
Bestwinka	Zagrodnia ul.	10	929/10	elewacja	1	1	594	2
Janowice	Górska ul.	24	1402/7	dach	2	2	1100	3
Janowice	Graniczna ul.	8	43/9	dach	2	2	3520	2
Janowice	Graniczna ul.	37	263/2	dach	1	1	1100	2
Janowice	Graniczna ul.	42	200/2	dach	1	1	858	1
Janowice	Jana Kubika ul.	1	845/13	dach	2	2	550	2
Janowice	Jana Kubika ul.	3	845/8	dach	1	1	1694	2
Janowice	Janowicka ul.	5	1721	elewacja	1	1	1936	2
Janowice	Janowicka ul.	41	997/8	dach	2	2	2860	3
Janowice	Janowicka ul.	41	997/8	dach	2	2	2640	3
Janowice	Janowicka ul.	57	967/13	dach	1	2	2860	2
Janowice	Janowicka ul.	59	958/20		2	2	8800	2
Janowice	Janowicka ul.	67	958/24	elewacja	1	1	2904	2
Janowice	Janowicka ul.	90	872/3	dach	2	2	1650	2
Janowice	Janowicka ul.	190	693/15	elewacja	1	1	2640	3
Janowice	Janowicka ul.	244	662/3	dach	1	1	1540	3
Janowice	Janowicka ul.	324	1302/6	dach	1	1	1650	2
Janowice	Miodowa ul.	5	454/4	dach	1	2	1782	1
Janowice	Pisarzowicka ul.	35	581/1	elewacja	1	1	2640	2
Janowice	Pisarzowicka ul.	35	581/1	dach	1	1	1320	2
Janowice	Podlesie ul.	24	1658	luzem	7	1	220	3

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Janowice	Pszczelarska ul.	72	289/1	dach	1	1	1980	2
Janowice	Pszczelarska ul.	72	289/1	luzem	7	1	1100	2
Janowice	Targanicka ul.	13	535/31	dach	2	2	770	3
Janowice	Targanicka ul.	22	400/1	luzem	7	2	110	1
Janowice	Targanicka ul.	22	400/1	zadaszenie wiaty	5	2	330	1
Janowice	Targanicka ul.	33	407/6	elewacja	1	1	792	1
Janowice	Targanicka ul.	41	1742	dach	2	1	1540	2
Janowice	Targanicka ul.	41	1742	dach	1	1	1760	2
Kaniów	Alojzego Hamerlaka ul.	19	385/14	elewacja	1	1	550	1
Kaniów	Batalionów Chłopskich ul.	20	833/2	elewacja	1	1	440	3
Kaniów	Batalionów Chłopskich ul.	43	411/10	dach	2	2	495	2
Kaniów	Batalionów Chłopskich ul.	66	387/19	dach	1	1	1452	2
Kaniów	Batalionów Chłopskich ul.	66	387/19	dach	2	1	462	3
Kaniów	Czechowicka ul.	1	883/2	luzem	7	1	110	1
Kaniów	Czechowicka ul.	4	807/51	dach	1	1	1320	2
Kaniów	Czechowicka ul.	12	807/18	elewacja	1	1	1320	3
Kaniów	Czechowicka ul.	13	842/4	luzem	7	1	1210	1
Kaniów	Czechowicka ul.	13	842/4	elewacja	1	1	264	1
Kaniów	Czechowicka ul.	13	842/4	dach	2	2	440	1
Kaniów	Czechowicka ul.	14	807/25	elewacja	1	1	660	3
Kaniów	Czechowicka ul.	16	807/41	elewacja	1	1	1012	2
Kaniów	Czechowicka ul.	18	685/17	dach	1	2	1320	2
Kaniów	Dankowicka ul.	34	1201/1	elewacja	1	1	1540	2
Kaniów	Dankowicka ul.	73	772/28	elewacja	1	1	880	3
Kaniów	Dankowicka ul.	87	772/82	dach	1	1	1210	2
Kaniów	Dankowicka ul.	87	772/82	elewacja	2	1	550	2
Kaniów	Dankowicka ul.	87	772/82	elewacja	1	1	2640	2
Kaniów	Dankowicka ul.	113	772/103	luzem	7	2	1100	2

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Kaniów	Dankowicka ul.	113	772/103	dach	1	2	3300	2
Kaniów	Dankowicka ul.	187	782/8	elewacja	1	1	2750	3
Kaniów	Dworska ul.	6	670/52	dach	1	1	330	2
Kaniów	Gawlików ul.	6	458	dach	2	2	880	3
Kaniów	Gawlików ul.	6	458	dach	1	2	660	3
Kaniów	Gawlików ul.	27	2591	elewacja	1	1	440	3
Kaniów	Gawlików ul.	35	198/55	elewacja	1	1	2640	3
Kaniów	Grobel Borowa ul.	5	375/8	elewacja	1	1	2640	3
Kaniów	Grobel Borowa ul.	13	366/3	dach	1	2	1540	3
Kaniów	Grobel Borowa ul.	20	1152	dach	2	2	1210	2
Kaniów	Grobel Borowa ul.	36	1157/2	elewacja	2	1	4400	2
Kaniów	Grobel Borowa ul.	42	1160/1	dach	1	2	3080	3
Kaniów	Jawiszowicka ul.		1207/3	sieć wodociągowa	5	4	488840	2
Kaniów	Jawiszowicka ul.	17	2606	zadaszenie wiaty	5	2	110	3
Kaniów	Jawiszowicka ul.	23	933/24	elewacja	1	1	660	2
Kaniów	Jawiszowicka ul.	33	1235	luzem	7	2	220	1
Kaniów	Jemioly ul.	1	977/1	elewacja	1	1	770	3
Kaniów	Krzywolaków ul.	12	670/74	dach	1	1	1562	2
Kaniów	Krzywolaków ul.	18	670/80	dach	2	1	330	3
Kaniów	Krzywolaków ul.	33	678/4	dach	1	2	1980	2
Kaniów	Krzywolaków ul.	35	678/2	elewacja	1	1	3850	1
Kaniów	Łabędzia ul.	37	885/1	elewacja	1	1	1100	3
Kaniów	Łabędzia ul.	43	896/17	elewacja	1	1	2200	2
Kaniów	Ludowa ul.	19	923/2	zadaszenie wiaty	5	2	440	1
Kaniów	Malinowa ul.	7	685/228	elewacja	2	1	330	2
Kaniów	Malinowa ul.	7	685/228	elewacja	1	1	495	2
Kaniów	Malinowa ul.	7	685/228	dach	1	1	1540	3
Kaniów	Mirowska ul.	27	339/48	dach	1	1	1452	2

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Kaniów	Młyńska ul.	1	763/2	dach	1	2	1760	3
Kaniów	Młyńska ul.	9	794/20	elewacja	1	1	660	2
Kaniów	Młyńska ul.	12	2663	zadaszenie wiaty	5	2	440	3
Kaniów	Modra ul.	2	659	dach	1	1	1650	1
Kaniów	Modra ul.	4	2629	dach	1	2	1760	2
Kaniów	Myśliwska ul.	10	685/224	elewacja	1	1	880	1
Kaniów	Myśliwska ul.	12	685/8	elewacja	1	1	660	2
Kaniów	Nad Łękwką ul.	6	870/5	dach	1	2	1870	2
Kaniów	Rybacka ul.	46	120/5	dach	1	1	2200	2
Kaniów	Sarnia ul.	1	406/24	dach	1	1	2310	2
Kaniów	Słoneczna ul.	16	358/1	dach	1	2	1320	2
Kaniów	Słoneczna ul.	16	358/1	dach	2	2	660	2
Kaniów	Sosnowicka ul.	5	785/6	dach	1	1	1980	3
Kaniów	Sosnowicka ul.	38	700/61	dach	1	1	1650	3
Kaniów	Sosnowicka ul.	38	700/61	elewacja	1	1	990	3
Kaniów	Sosnowicka ul.	42	700/17	elewacja	1	1	1980	2
Kaniów	Stefana Kóska ul.	8	478/1		1	1	1400	2
Kaniów	Stefana Kóska ul.	10	486/5	elewacja	2	1	506	3
Kaniów	Stefana Kóska ul.	16	493/11	dach	2	2	550	2
Kaniów	Stefana Kóska ul.	25	670/83	elewacja	1	1	770	2
Kaniów	Torowa ul.	2	1254/5	elewacja	1	1	880	3
Kaniów	Torowa ul.	2	1254/5	dach	1	1	1540	3
Kaniów	Torowa ul.	24	758/1	elewacja	1	1	1320	2
Kaniów	Torowa ul.	26	754	elewacja	1	1	2200	3
Kaniów	Torowa ul.	26	754	dach	2	1	1760	3
Kaniów	Walentego Furczyka ul.	4	1216	zadaszenie wiaty	5	2	660	2
Kaniów	Walentego Furczyka ul.	8	1217	elewacja	1	1	3630	2
Kaniów	Wincentego Witosa ul.	3	1214	elewacja	1	1	440	2

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BESTWINA

Kaniów	Wincentego Witosa ul.	42	790/17	elewacja	1	1	396	3
Kaniów	Wincentego Witosa ul.	1	718/37	dach	1	1	1540	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Azbestowej Gminy Bestwina pozyskanych w trakcie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie gminy Bestwina przeprowadzonej w okresie czerwiec-sierpień 2015 roku

* Pogrubionym wpisem zaznaczono osoby prawne